

Komisja
Europejska

Unia Europejska

Czym jest
i czym się zajmuje

Manuskrypt ukończono w lutym 2020 r.

Ani Komisja Europejska, ani żadna osoba działająca w imieniu Komisji nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zamieszczonych poniżej informacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2020

© Unia Europejska, 2020

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których UE nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.

Wszystkie zdjęcia: © Shutterstock, © Fotolia

Print	ISBN 978-92-79-93647-0	doi:10.2775/164973	NA-04-18-778-PL-C
PDF	ISBN 978-92-79-93624-1	doi:10.2775/267164	NA-04-18-778-PL-N
HTML	ISBN 978-92-76-02215-2	doi:10.2775/32834	NA-04-18-778-PL-Q

Spis treści

Unia Europejska: Czym jest i czym się zajmuje	5
1. Unia Europejska w skrócie	7
2. Co robi Unia Europejska	13
Działania w dziedzinie klimatu i Europejski Zielony Ład	14
Gospodarka, finanse i euro	15
Migracja i azyl	16
Granice i bezpieczeństwo	17
Przedsiębiorstwa i przemysł	18
Jednolity rynek	19
Gospodarka cyfrowa i społeczeństwo cyfrowe	20
Zatrudnienie i sprawy społeczne	21
Kształcenie i szkolenie	22
Badania naukowe i innowacje	23
Polityka regionalna	24
Transport	25
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	26
Gospodarka morską i rybołówstwo	27
Środowisko	28
Energia	29
Sprawy zagraniczne i polityka bezpieczeństwa	30
Rozszerzenie UE	31
Europejska polityka sąsiedztwa	32
Handel	33
Współpraca międzynarodowa i rozwój ..	34
Pomoc humanitarna i ochrona ludności	35
Sprawiedliwość i prawa podstawowe	36
Zdrowie publiczne	37
Bezpieczeństwo żywności	38
Konsumenci	39
Usługi bankowe i finansowe	40
Konkurencja	41
System podatkowy	42
Cła	43
Kultura i media	44
Młodzież	45
Sport	46
Budżet	47
Zapobieganie nadużyciom finansowym	48
3. W jaki sposób Unia Europejska podejmuje decyzje i działania	51

Unia Europejska

Czym jest i czym się zajmuje

WPROWADZENIE:

CZYM JEST TA PUBLIKACJA

Publikacja ta jest przewodnikiem na temat Unii Europejskiej (UE) i prowadzonych przez nią działań.

W sekcji pierwszej wyjaśniono pokrótce, czym jest UE.

W sekcji drugiej „Co robi Unia Europejska?” opisano działania, które UE podejmuje w 35 różnych obszarach, aby poprawić jakość życia obywateli w Europie i poza nią.

W sekcji trzeciej „W jaki sposób Unia Europejska podejmuje decyzje i działania” opisano instytucje znajdujące się w centrum procesu decyzyjnego UE oraz to, w jaki sposób ich decyzje przekładają się na działania.

Niebieską czcionką zaznaczono linki do bardziej szczegółowych informacji, z których można korzystać w wersji HTML i PDF niniejszej publikacji.

Publikacja w tych formatach dostępna jest na stronie internetowej

<https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/pl/>

Unia Europejska w skrócie

Unia Europejska jest wyjątkową unią gospodarczą i polityczną między **27 państwami europejskimi**.

Załączek UE powstał po drugiej wojnie światowej. Pierwsze kroki polegały na usprawnieniu współpracy gospodarczej zgodnie z zasadą, że państwa, które prowadzą ze sobą wymianę handlową, stają się gospodarczo współzależne, a zatem jest bardziej prawdopodobne, że będą unikać konfliktów. W rezultacie w 1958 r. utworzono Europejską Wspólnotę Gospodarczą, której pierwotnym celem było zacieśnienie współpracy gospodarczej między sześcioma państwami: Belgią, Niemcami, Francją, Włochami, Luksemburgiem i Niderlandami.

Od tego czasu do UE przystąpiły kolejne 22 państwa (a Wielka Brytania opuściła UE w 2020 r.), w wyniku czego powstał ogromny **jednolity rynek** (znany również jako rynek „wewnętrzny”), który wciąż się rozwija, aby osiągnąć pełny potencjał.

Unia, która pierwotnie miała charakter czysto gospodarczy, przekształciła się w organizację obejmującą wiele różnych **obszarów polityki** – od klimatu, przez środowisko i zdrowie, aż po stosunki zewnętrzne i bezpieczeństwo, sprawiedliwość i migrację. Znalazło to odzwierciedlenie w zmianie nazwy z Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej na Unię Europejską w 1993 r.

UE zapewniła ponad pół wieku pokoju, stabilności i dobrobytu, pomogła podnieść poziom życia i wprowadziła wspólną walutę europejską: **euro**. Obecnie ponad 340 mln obywateli Unii w 19 państwach używa euro jako swojej waluty, korzystając z zalet, jakie euro ze sobą niesie.

Dzięki zniesieniu kontroli granicznych między państwami UE ich obywatele mogą swobodnie podróżować po prawie całym kontynencie. Znacznie łatwiej jest teraz **żyć i pracować** w innym państwie w Europie. Wszyscy obywatele Unii mają prawo i swobodę wyboru, w którym państwie UE chcą studiować, pracować czy też przejść na emeryturę. Każde państwo UE musi traktować obywateli Unii w dokładnie taki sam sposób jak własnych obywateli, jeśli chodzi o kwestie zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego i podatków.

Główną siłą napędową gospodarki unijnej jest jednolity rynek. Umożliwia on swobodny przepływ towarów, usług, kapitału i osób. UE dąży do rozwijania tych olbrzymich możliwości w innych obszarach, takich jak energia, wiedza i rynki kapitałowe, aby zapewnić Europejczykom możliwość czerpania z nich jak największych korzyści.

UE nadal koncentruje się na zwiększaniu przejrzystości i demokratyczności swoich **instytucji**. Decyzje podejmowane są z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości i jak najbliżej obywateli. Więcej uprawnień przyznano bezpośrednio wybieralnemu **Parlamentowi Europejskiemu**, natomiast parlamenty narodowe odgrywają większą rolę, współpracując z instytucjami europejskimi.

W UE obowiązuje zasada demokracji pośredniej, obywatele są bezpośrednio reprezentowani na poziomie Unii w **Parlamencie Europejskim**, a państwa członkowskie – w **Radzie Europejskiej** i **Radzie UE**.

Obywatele Unii zachęca się do wnoszenia wkładu w życie demokratyczne Unii przez **przedstawianie swoich poglądów** na temat polityki UE w trakcie jej opracowywania lub przez sugerowanie ulepszeń w obowiązujących przepisach i polityce. Dzięki **europejskiej inicjatywie obywatelskiej** obywatele mogą mieć większy wpływ na politykę UE, która oddziałuje na ich życie. Obywatele mogą również zgłaszać **skargi** i zapytania dotyczące **stosowania prawa Unii**.

Jak zapisano w Traktacie o Unii Europejskiej, „Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn”. Wartości te stanowią integralną część europejskiego stylu życia.

Godność ludzką należy szanować i chronić, stanowi ona prawdziwy fundament praw podstawowych.

Status obywatela Unii oznacza również korzystanie z praw politycznych. Każdy dorosły obywatel Unii ma prawo kandydować i głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarówno w państwie miejsca zamieszkania, jak i w państwie pochodzenia.

Równość oznacza, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa. Zasada równouprawnienia kobiet i mężczyzn leży u podstaw wszystkich polityk

europejskich i stanowi podłoże integracji europejskiej. Obowiązuje we wszystkich obszarach.

Podstawę UE stanowią rządy prawa. Wszystko, czym zajmuje się UE, opiera się na traktatach, które są dobrowolnie i demokratycznie uzgadniane przez państwa członkowskie. Na straży prawa i sprawiedliwości stoi niezależne sądownictwo. Państwa UE przekazały ostateczną jurysdykcję w zakresie prawa unijnego Trybunałowi Sprawiedliwości, którego orzeczenia muszą być respektowane przez wszystkich.

Prawa człowieka są chronione Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej. Obejmują one prawo do wolności od dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, prawo do ochrony danych osobowych oraz prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

W 2012 r. UE otrzymała **Pokojową Nagrodę Nobla** za działania na rzecz pokoju, pojednania, demokracji i praw człowieka w Europie.

Państwa członkowskie i instytucje UE

W centrum UE znajduje się 27 państw członkowskich, które należą do Unii, wraz z ich obywatelami. Unikatową cechą UE jest to, że choć wszystkie państwa członkowskie pozostają suwerenne i niepodległe, zdecydowały się połączyć część swojej suwerenności w obszarach, w których współpraca jest zasadna.

W praktyce oznacza to, że państwa członkowskie powierają część swoich uprawnień decyzyjnych utworzonym wspólnie instytucjom, aby decyzje w konkretnych sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania mogły być podejmowane demokratycznie na poziomie UE.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej (2020)

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej (2020 r.)

Kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące

W podejmowaniu decyzji na szczeblu UE uczestniczy kilka instytucji, w szczególności:

- **Parlament Europejski**, który reprezentuje obywateli Unii i jest przez nich wybierany w wyborach bezpośrednich,
- **Rada Europejska**, w skład której wchodzi szefowie państw lub rządów państw członkowskich UE,
- **Rada** (nazywana również Radą Unii Europejskiej), która reprezentuje rządy państw członkowskich UE,
- **Komisja Europejska**, która reprezentuje interesy UE jako całości.

Parlamenty narodowe państw członkowskich również odgrywają rolę w podejmowaniu decyzji i stanowieniu prawa, podobnie jak dwa organy doradcze. Są to Europejski Komitet Regionów, który składa się z przedstawicieli rządów i samorządów na szczeblu regionalnym i lokalnym, oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, w skład którego wchodzi przedstawiciele organizacji pracowników i pracodawców oraz grupy zainteresowanych stron.

Na ogół to Komisja Europejska proponuje nowe przepisy, a Parlament Europejski i Rada je przyjmują.

W proces ten zaangażowane są organy doradcze (Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów), jak również parlamenty narodowe, wydając opinie na temat wniosków, głównie z perspektywy zasad pomocniczości i proporcjonalności. Pomocniczość oznacza, że z wyjątkiem obszarów, które należą do jej wyłącznych kompetencji, UE podejmuje działania jedynie wtedy, gdy działanie będzie skuteczniejsze na szczeblu UE niż na szczeblu krajowym. Zgodnie z zasadą proporcjonalności działanie UE musi ograniczać się do tego, co jest konieczne do osiągnięcia celów określonych w traktatach UE.

Następnie państwa członkowskie i zainteresowana instytucja lub instytucje UE wdrażają przyjęte prawo Unii. Sekcja trzecia tej publikacji zawiera więcej informacji na temat sposobu podejmowania decyzji przez UE i ich wdrażania.

Traktaty UE

Podstawą wszystkich działań UE są traktaty, które zostały przyjęte dobrowolnie i demokratycznie przez wszystkie państwa UE. **Traktaty** określają cele Unii Europejskiej oraz zasady dotyczące funkcjonowania instytucji UE, sposobu podejmowania decyzji i stosunków między UE a jej państwami członkowskimi.

W pewnych określonych przypadkach nie wszystkie państwa członkowskie uczestniczą we wszystkich obszarach polityki UE. Na przykład, chociaż euro jest wspólną walutą całej UE, strefa euro obejmuje obecnie tylko 19 państw członkowskich, przy czym Dania korzysta z klauzuli opt-out, a pozostałe kraje nie spełniają jeszcze kryteriów przystąpienia do tej strefy. 22 państwa członkowskie są członkami strefy Schengen, w ramach której można swobodnie przemieszczać się bez paszportu, natomiast pięć państw zachowało kontrolę graniczną.

Perspektywy

Aby utrzymać odpowiedni kierunek polityki UE, ówczesny przewodniczący Komisji Europejskiej Jean-Claude Juncker w swoim orędziu o stanie Unii z 2016 r. przedstawił pozytywny plan działań dla Europy, która chroni, wzmacnia i broni. Parlament Europejski i 27 przywódców z zadowoleniem przyjęli to przesłanie podczas szczytu w Bratysławie 16 września 2016 r.

Kolejnym etapem pracy nad pozytywną agendą było opublikowanie w marcu 2017 r. **białej książki Komisji Europejskiej w sprawie przyszłości Europy** zawierającej pięć scenariuszy określających, w jakim kierunku Unia może się rozwijać do 2025 r. Po przedstawieniu białej książki Komisja wzięła udział w debacie, przedstawiając szereg tematycznych dokumentów, w których opisała różne warianty, jakie UE może zastosować w określonych obszarach polityki. Dokumenty te dotyczyły: wymiaru społecznego Europy, wykorzystania możliwości płynących z globalizacji, pogłębienia unii gospodarczej i walutowej, przyszłości europejskiej obronności oraz przyszłości finansów UE.

W najbliższych latach Unia Europejska ma przed sobą zarówno szanse, jak i wyzwania. Wybory do Parlamentu Europejskiego w 2019 r. oraz nadzwyczajny szczyt w celu omówienia przyszłości Europy 9 maja 2019 r. w Sybinie (Rumunia) zapewniły UE możliwość odnowienia jej zobowiązania do zajęcia się kwestiami, które są naprawdę ważne dla obywateli.

Przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zapowiedziała konferencję w sprawie przyszłości Europy, umożliwiającą Europejczykom wypowiedzenie się na temat sposobu działania Unii i jej rezultatów. Konferencja rozpocznie się w 2020 r. i potrwa dwa lata, a wezmą w niej udział obywatele w każdym wieku z całej UE, a także społeczeństwo obywatelskie i instytucje europejskie.

Co robi Unia Europejska

W drugiej sekcji tej publikacji pokrótce przedstawiono działania podejmowane przez UE w 35 różnych obszarach polityki oraz podano przydatne linki, dzięki którym można uzyskać więcej informacji.

Działania w dziedzinie klimatu i Europejski Zielony Ład

UE dokłada starań, żeby zredukować emisje gazów cieplarnianych i przejść na czystą, niskoemisyjną gospodarkę oraz ograniczyć nieuniknione skutki zmiany klimatu.

Działania UE w dziedzinie klimatu to odpowiedź na zmiany klimatu Ziemi, w szczególności wzrost temperatury na świecie wskutek wzrostu emisji gazów cieplarnianych **wywołanego działalnością człowieka**. Wyższe średnie temperatury pociągają za sobą wiele **konsekwencji**, w tym silniejsze i częstsze ekstremalne zdarzenia pogodowe, takie jak powodzie, susze i burze. Takie zdarzenia nie tylko stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla ludzi, ale mogą również zagrażać produkcji żywności i spowodować niedobór wody, co z kolei może prowadzić do głodu, konfliktów regionalnych i masowej migracji.

Co robi UE?

Aby utrzymać zmianę klimatu poniżej niebezpiecznego poziomu, zgodnie z porozumieniem paryskim, społeczność międzynarodowa uzgodniła, że należy dążyć do tego, by utrzymać wzrost średniej temperatury na świecie znacznie poniżej 2 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej. Celem jest ograniczenie wzrostu temperatury do 1,5 °C. UE dysponuje szeregiem polityk i instrumentów mających na celu zmniejszenie emisji i przejście na gospodarkę niskoemisyjną, podczas gdy **strategia w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu** promuje działania, takie jak ochrona przeciwpowodziowa, opracowanie upraw odpornych na suszę i zmiana przepisów budowlanych.

Dla UE i reszty świata nierozwiązanie problemu zmiany klimatu może być bardzo kosztowne. Jednocześnie rosnący popyt na czyste technologie stwarza możliwości dla innowacji, modernizacji przemysłu oraz zielonego wzrostu i zatrudnienia. Działanie w dziedzinie klimatu jest obecnie wpisane we wszystkie główne programy wydatków UE, a 20 proc. **budżetu UE na lata 2014–2020** będzie przeznaczony na inicjatywy związane z klimatem.

UE przewodzi światowym staraniom na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu, w szczególności przez mobilizowanie społeczności międzynarodowej do utrzymania tendencji związanej z **porozumieniem paryskim** oraz do wprowadzania go w życie na całym świecie.

Stanie się do 2050 r. pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem jest największym wyzwaniem i szansą naszych czasów. Aby to osiągnąć, Komisja Europejska przedstawiła **Europejski Zielony Ład**, który stanowi najbardziej ambitny pakiet środków, które powinny umożliwić obywatelom i przedsiębiorstwom europejskim czerpanie korzyści ze zrównoważonej zielonej transformacji.

Fundamentem unijnej polityki klimatycznej jest unijny **system handlu emisjami**. Dzięki niemu emisje z przemysłu, elektrowni i lotnictwa w Europie są ograniczane w sposób racjonalny pod względem kosztów. Państwa UE uzgodniły również krajowe cele w zakresie ograniczenia emisji w innych sektorach, takich jak transport, budownictwo i rolnictwo.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/climate-action_pl

facebook.com/EUClimateAction

@EUClimateAction

Gospodarka, finanse i euro

Unia gospodarcza i walutowa oraz euro stanowią wspólne fundamenty większej stabilności, wzrostu gospodarczego i dobrobytu w całej Europie.

Unia gospodarcza i walutowa łączy i integruje gospodarki UE poprzez skoordynowane polityki gospodarcze i budżetowe, wspólną politykę pieniężną oraz euro – wspólną walutę. Jest to potężne narzędzie zapewniające nowe miejsca pracy, wzrost gospodarczy, sprawiedliwość społeczną i stabilność finansową. Proces ten nadal trwa i wymaga dokończenia.

Co robi UE?

Polityka gospodarcza i polityka finansowa UE w strefie euro i w UE mają na celu:

- wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia,
- promowanie stabilności makroekonomicznej i fiskalnej,
- zwiększanie skuteczności funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej,
- wspieranie inwestycji,
- zapobieganie zakłóceniom równowagi makroekonomicznej lub korygowanie ich,
- wspomaganie koordynowania krajowych polityk strukturalnych,
- promowanie dobrobytu poza granicami UE.

W odpowiedzi na kryzys gospodarczy i finansowy z 2008 r. wzmocniono zarządzanie gospodarcze UE dzięki usprawnieniom w pakcie stabilności i wzrostu – przepisach budżetowych, których przestrzegają państwa członkowskie, aby wspierać i utrzymywać stabilność unii gospodarczej i walutowej. Państwa, takie jak Grecja, przed którymi zamknięto rynki finansowe, otrzymały wsparcie finansowe i polityczne, a jako trwałe rozwiązanie na potrzeby podobnych sytuacji w strefie euro utworzono Europejski Mechanizm Stabilności.

Wprowadzono również **procedurę dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej**, aby monitorować i korygować potencjalnie problematyczne tendencje gospodarcze w poszczególnych państwach członkowskich oraz zapobiegać oddziaływaniu tych tendencji na inne kraje.

Euro, które jest w obiegu od 2002 r. i którego używa ponad 340 mln osób w 19 państwach członkowskich, jest drugą najważniejszą walutą na świecie po dolarze amerykańskim. Jedna waluta jest praktyczna dla obywateli i dobra dla biznesu oraz stanowi istotne osiągnięcie integracji europejskiej.

Plan inwestycyjny dla Europy, przyjęty w listopadzie 2014 r., wykorzystuje gwarancje publiczne do stymulowania inwestycji prywatnych. Dzięki środkom z **Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych** funkcjonującego w ramach planu uruchomiono już **inwestycje** o wartości 439 mld euro (do października 2019 r.), które przerosły oczekiwania. Dzięki inwestycjom dokonany w ramach planu stworzono 1,1 mln miejsc pracy, a do 2022 r. liczba ta ma wzrosnąć do 1,7 mln. Oczekuje się, że z lepszego dostępu do finansowania skorzysta ponad milion małych i średnich przedsiębiorstw, a plan pomógł zwiększyć produkt krajowy brutto UE o 0,9 proc.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/economy-finance-and-euro_pl
European Commission reflection paper on the deepening of the economic and monetary union

facebook.com/EUEconomy

@ecfin

Migracja i azyl

Wspólna polityka azylowa i imigracyjna UE pomaga Europie skutecznie stawiać czoła wyzwaniom związanym z migracją.

Od 2015 r. ponad 3,2 mln osób ubiegało się o udzielenie ochrony międzynarodowej w UE. Wielu z nich uciekało przed wojną i terrorem z Syrii i innych krajów dotkniętych problemami.

Co robi UE?

UE opracowała **wspólną politykę azylową i imigracyjną** w celu sprostania licznym wyzwaniom, jakie stwarza migracja do Unii, w tym związanym z osobami ubiegającymi się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Polityka ta obejmuje następujące działania, których celem jest zaradzenie kryzysowi.

UE przeznaczyła ponad 10 mld euro na przezwycięzenie kryzysu uchodźczego, finansując projekty mające na celu zaspokojenie najpilniejszych potrzeb humanitarnych uchodźców przybywających na europejskie wybrzeża. UE udziela również pomocy humanitarnej uchodźcom i migrantom w krajach spoza UE oraz wspiera działania, które mają eliminować przyczyny migracji nieuregulowanej.

Na podstawie wniosku Komisji Europejskiej państwa członkowskie zgodziły się na relokację osób ubiegających się o ochronę międzynarodową z Grecji i Włoch do innych państw UE. Unia chce również zapewnić osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową bezpieczne i legalne możliwości wjazdu do UE. Dobrowolny program przesiedleń uzgodniony przez państwa członkowskie przewiduje przesiedlenie 22,5 tys. osób spoza UE do państw członkowskich Unii. UE dąży do zwiększenia odsetka powrotów do kraju pochodzenia migrantów o nieuregulowanym statusie, którzy nie posiadają prawa pobytu w UE.

W marcu 2016 r. UE i Turcja uzgodniły, że migranci o nieuregulowanym statusie i osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, którzy przybywają na wyspy greckie z Turcji, mogą być odsyłani do Turcji. Za każdego Syryjczyka zawróconego do Turcji z wysp greckich po nielegalnym wjeździe UE przyjmie Syryjczyka z Turcji, który nie próbował odbyć tej podróży w sposób nielegalny. Doprowadziło to do znacznego spadku liczby osób nielegalnie przybywających na wyspy. UE przeznaczyła 3 mld euro na zaspokojenie potrzeb uchodźców przebywających w Turcji.

Od 2015 r. na Morzu Egejskim i Morzu Śródziemnym uratowano życie ponad 620 tys. osób dzięki włoskim i greckim operacjom ratunkowym oraz pracy Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, utworzonej w 2016 r.

Komisja zaproponowała dogłębną reformę istniejących przepisów w dziedzinie azylu stosownie do obecnych i przyszłych potrzeb. Podstawowa zasada pozostanie niezmienną: migranci powinni ubiegać się o azyl w pierwszym państwie członkowskim UE, do którego przybywają, chyba że mają rodzinę w innym państwie członkowskim, lecz gdy jakieś państwo członkowskie boryka się z nadmiernie dużą presją migracyjną, UE musi działać zgodnie z zasadą solidarności i sprawiedliwego podziału obowiązków.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/migration-and-asylum_pl

Granice i bezpieczeństwo

Unia Europejska pracuje nad utworzeniem unii bezpieczeństwa, zwiększeniem bezpieczeństwa Europy przez zwalczanie terroryzmu i poważnej przestępczości oraz nad wzmocnieniem swoich granic zewnętrznych.

UE oferuje swoim obywatelom przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych. Ogólnym celem **unii bezpieczeństwa** jest zwiększenie bezpieczeństwa całego jej obszaru. UE i państwa członkowskie współpracują ze sobą w celu zwalczania terroryzmu i radykalizacji postaw prowadzących do aktów przemocy, poważnej i zorganizowanej przestępczości oraz cyberprzestępczości.

Co robi UE?

UE koncentruje swoje działania na wspieraniu państw członkowskich poprzez:

- wymianę informacji między krajowymi organami ścigania, agencjami celnymi i strażą graniczną,
- współpracę operacyjną przy wsparciu agencji UE,
- szkolenia, wymianę najlepszych praktyk, finansowanie, badania naukowe i innowacje.

Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (**Europol**) zrzesza państwa członkowskie w celu prowadzenia dochodzeń w sprawach poważnej i zorganizowanej przestępczości. Komisja pracuje również nad tym, aby różne

systemy informacyjne UE w dziedzinie bezpieczeństwa, zarządzania granicami i migracją były interoperacyjne, tj. zdolne do komunikowania się ze sobą.

UE uaktualniła i wzmocniła swoje przepisy, dostosowując definicję przestępstw terrorystycznych oraz penalizując odbywanie szkoleń lub podróży w celach terrorystycznych i finansowanie terroryzmu. Dzięki wsparciu ze strony **Centrum Doskonałości w ramach Sieci Upowszechniania Wiedzy o Radykalizacji Postaw** UE zwiększa starania, aby zapobiegać radykalizacji postaw i sprostać wyzwaniu, jakim jest powrót bojowników terrorystycznych. Za pośrednictwem Forum UE ds. Internetu Komisja ułatwia współpracę między najważniejszymi firmami internetowymi, organami ścigania i społeczeństwem obywatelskim, aby ograniczyć dostęp do nielegalnych treści w internecie i zapewnić skuteczne alternatywne sposoby narracji pozwalające zwalczać propagandę terrorystyczną. Komisja zaproponowała również wprowadzenie obowiązku usuwania przez firmy internetowe treści o charakterze terrorystycznym z sieci w ciągu jednej godziny od wydania nakazu usunięcia przez organy krajowe.

W grudniu 2018 r. Parlament Europejski, Rada i Komisja uzgodniły akt w sprawie cyberbezpieczeństwa, który wzmacnia mandat **agencji UE ds. cyberbezpieczeństwa** (Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji), aby lepiej wspierać państwa członkowskie w zwalczaniu zagrożeń dla cyberbezpieczeństwa i cyberataków.

Dzięki **układowi z Schengen** stopniowo zniesiono kontrole na wielu granicach wewnętrznych UE. Kryzys migracyjny i zmieniająca się sytuacja w zakresie bezpieczeństwa pokazały w ostatnich latach, że strefa Schengen potrzebuje silnych granic zewnętrznych. W 2017 r. UE przyjęła nowe przepisy dotyczące granic zewnętrznych strefy Schengen w celu wzmocnienia kontroli wszystkich osób, w tym obywateli Unii, w odpowiednich bazach danych, aby upewnić się, że osoby te nie stanowią zagrożenia dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego. Ponadto ponad 1,6 tys. funkcjonariuszy Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) pomaga obecnie krajowym strażom granicznym państw członkowskich patrolować takie obszary, jak: Bułgaria, Grecja, Hiszpania i Włochy. Komisja zaproponowała dalsze zwiększenie roli Agencji przez utworzenie stałej służby składającej się z 10 tys. pracowników operacyjnych.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/borders-and-security_pl

@EUHomeAffairs

Przedsiębiorstwa i przemysł

UE dąży do zwiększenia konkurencyjności przemysłu i przedsiębiorstw oraz do promowania tworzenia nowych miejsc pracy i wzrostu gospodarczego poprzez środowisko przyjazne dla biznesu.

Celem polityki wobec przedsiębiorstw i polityki przemysłowej UE jest poprawienie otoczenia biznesu, promowanie klimatu przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy oraz ułatwianie małym przedsiębiorstwom uzyskania dostępu do finansowania i rynków. Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią 99 proc. wszystkich firm w UE i zapewniają dwie trzecie wszystkich miejsc pracy w sektorze prywatnym. Polityka UE sprzyja tworzeniu

nowych przedsiębiorstw i wspiera innowacyjne przedsiębiorstwa w ich dążeniu do zwiększenia skali działalności. Rozszerzone umowy handlowe otwierają rynki przed przedsiębiorstwami UE i umożliwiają podejmowanie działań zapobiegających nieuczciwej konkurencji spoza Unii. UE chce osiągnąć następujące cele:

- wzmacniać swoją bazę przemysłową i zachęcać do przejścia na gospodarkę niskoemisyjną,
- promować innowacje jako sposób generowania nowych źródeł wzrostu gospodarczego,
- wspierać małe przedsiębiorstwa i promować kulturę przedsiębiorczości,
- gwarantować dostęp do ogólnounijnego rynku,
- maksymalizować korzyści wynikające z inwestycji UE w przestrzeń kosmiczną.

Co robi UE?

UE jest zaangażowana we wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw i przemysłu oraz w generowanie wzrostu gospodarczego i tworzenie nowych miejsc pracy. Dąży do tego, by przedsiębiorstwa europejskie stały się inteligentniejsze, bardziej innowacyjne i bardziej zrównoważone. Polityka przemysłowa przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności przez zapewnienie odpowiednich warunków ramowych (takich jak inteligentne rozwiązania legislacyjne i rozwój umiejętności). Komisja Europejska opracowała sektorowe plany działania i prawodawstwo w celu wsparcia kilkunastu kluczowych sektorów przemysłu, w tym **przemysłu chemicznego, motoryzacyjnego, spożywczego, biotechnologicznego, lotniczego oraz opieki zdrowotnej**. Komisja jest również odpowiedzialna za sektory o znaczeniu geostrategicznym i wysokim stopniu interwencji publicznej, takie jak sektory: **obrony, bezpieczeństwa i przestrzeni kosmicznej**.

Komisja Europejska, wraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, zainicjowała **plan inwestycyjny dla Europy**. W ramach tego planu utworzono **Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych**, aby zmobilizować inwestycje w całej Europie. Do listopada 2018 r. w ramach tego planu uruchomiono inwestycje o wartości 360 mld euro. Fundusz ten zapewnia gwarancje na wsparcie projektów finansowanych przez Europejski Bank Inwestycyjny, przy czym szczególny nacisk kładzie się na infrastrukturę, innowacje i mniejsze przedsiębiorstwa. Około 850 tys. małych i średnich przedsiębiorstw ma skorzystać z lepszego dostępu do finansowania. Komisja zarządza również szeregiem programów UE mających wspierać innowacje i przedsiębiorczość, do których należą między innymi:

- **COSME** – Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw,
- **„Horyzont 2020”** – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji,
- **Galileo** do celów nawigacji satelitarnej i **Copernicus** dotyczący obserwacji Ziemi, które świadczą usługi, z których korzystają miliony osób i przedsiębiorstw.

UE oferuje również przedsiębiorstwom szereg usług wsparcia, w tym **Europejską Sieć Przedsiębiorczości** i program **„Erasmus” dla młodych przedsiębiorców**.

Więcej informacji: https://europa.eu/european-union/topics/enterprise_pl

@EU_Growth/@EEN_EU

Jednolity rynek

Jednolity rynek jest jednym z największych osiągnięć UE. Stymuluje wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy oraz ułatwia życie codzienne obywatelom i przedsiębiorstwom.

Dzięki **jednolitemu rynkowi** (czasami zwanemu także rynkiem wewnętrznym) osoby, towary, usługi i kapitał mogą przemieszczać się na terenie UE prawie tak swobodnie jak w obrębie jednego kraju. Obywatele UE mogą studiować, mieszkać, robić zakupy, pracować i przechodzić na emeryturę w dowolnym kraju UE, a także korzystać z produktów pochodzących z całej Europy.

Aby ułatwić przepływ w obrębie jednolitego rynku, usunięto setki barier technicznych, prawnych i biurokratycznych, które ograniczały wolny handel i swobodny przepływ między państwami członkowskimi UE. W rezultacie przedsiębiorstwa rozszerzyły zasięg swojej działalności, a konkurencja umożliwiła obniżenie cen i dała konsumentom większy wybór. Na przykład połączenia telefoniczne w Europie są znacznie tańsze, wyraźnie spadły ceny biletów lotniczych, otworzono też połączenia na nowych trasach. Jednocześnie UE stara się zapewnić, aby te większe swobody nie wpływały negatywnie na sprawiedliwość, ochronę konsumentów ani na zrównoważenie środowiska.

<http://bit.ly/2j1DcdD>

Co robi UE?

Komisja Europejska współpracuje z władzami i zainteresowanymi stronami w państwach członkowskich w celu monitorowania i egzekwowania obowiązujących przepisów, tak aby obywatele i przedsiębiorstwa mogli korzystać z możliwości oferowanych przez jednolity rynek. Nadal istnieją jednak pewne bariery utrudniające w pełni sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku. Celem prac UE jest w szczególności:

- zlikwidowanie występujących obecnie przeszkód regulacyjnych lub administracyjnych, które uniemożliwiają obywatelom swobodne kupowanie lub sprzedawanie towarów i usług w innym państwie członkowskim,
- ułatwienie przedsiębiorstwom – dużym i małym – pozyskiwania środków finansowych poprzez **plan inwestycyjny dla Europy i unię rynków kapitałowych**,
- zachęcanie pracowników do podejmowania pracy w innych państwach UE w celu zapełnienia wolnych miejsc pracy i zaspokojenia zapotrzebowania na szczególne umiejętności, w tym za pośrednictwem **europejskiej legitymacji zawodowej** oraz portalu mobilności zawodowej **EURES**,
- zapobieganie dumpingowi socjalnemu, czyli praktyce polegającej na korzystaniu z tańszej siły roboczej i przenoszeniu produkcji do kraju lub obszaru o niskich kosztach pracy,
- wzmocnienie współpracy między krajowymi organami podatkowymi,
- ustanowienie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych w UE i podatku od transakcji finansowych.

Swobodny przepływ osób gwarantują przepisy dotyczące jednolitego rynku. Stąd też obywatele UE nie potrzebują paszportu, aby podróżować w strefie Schengen, która obejmuje obecnie państwa członkowskie UE (z wyjątkiem Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Irlandii i Rumunii) oraz Islandię, Liechtenstein, Norwegię i Szwajcarię. Aby zapewnić bezpieczeństwo w strefie Schengen, kraje te zintensyfikowały kontrole na granicach zewnętrznych UE, jak również zacieśniły współpracę policyjną.

Portal **Twoja Europa** dostarcza informacji na temat życia, pracy, podróżowania, nauki i prowadzenia działalności gospodarczej w innym państwie UE. Oferuje również dostęp do usług, takich jak serwis **Twoja Europa – Porady** (indywidualne porady prawne) i **SOLVIT** (rozwiązywanie problemów z udziałem organów publicznych za granicą).

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/single-market_pl

facebook.com/EU.Growth/

[@EU_Growth](https://twitter.com/EU_Growth)

Gospodarka cyfrowa i społeczeństwo cyfrowe

Celem jednolitego rynku cyfrowego UE jest otwarcie możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw oraz wzmocnienie pozycji Europy jako światowego lidera w dziedzinie gospodarki cyfrowej.

Unia Europejska w dalszym ciągu usuwa przeszkody, które uniemożliwiają obywatelom, rządów i przedsiębiorstwom pełne wykorzystanie możliwości internetu. Ułatwienia te obejmują: zakończenie blokowania geograficznego, zniesienie opłat roamingowych w telefonii komórkowej oraz rozwiązanie problemu braku dostępu do internetu lub umiejętności cyfrowych, nowe przepisy dotyczące możliwości przenoszenia, tak aby obywatele mogli uzyskać dostęp do swoich subskrypcji online na telewizję, gry i muzykę podczas podróży po UE, tak samo jak w swoim kraju.

Co robi UE?

Jednolity rynek treści cyfrowych przyczyni się do poprawienia handlu elektronicznego i doręczania paczek, wyeliminowania blokowania geograficznego oraz dokonania przeglądu VAT. Poprawią się warunki prowadzenia działalności gospodarczej dzięki reformie polityki w dziedzinie telekomunikacji i mediów, przeglądowi zasad dotyczących funkcjonowania platform internetowych oraz dzięki zapewnieniu bezpieczeństwa i ochrony środowiska internetowego. Jednolity rynek treści cyfrowych pomoże również pobudzić gospodarkę dzięki zapewnieniu swobodnego przepływu danych nieosobowych, inwestowaniu w umiejętności cyfrowe oraz zapewnieniu lepszego dostępu do internetowych usług publicznych.

Obywatele i przedsiębiorstwa będą mogli handlować online, wprowadzać innowacje i współpracować ze sobą legalnie, bezpiecznie i po przystępnych cenach, co ułatwi im działalność. Urzeczywistnienie jednolitego rynku cyfrowego mogłoby przynieść gospodarce UE **setki miliardów euro** rocznie i umożliwić utworzenie setek tysięcy nowych miejsc pracy.

Komisja Europejska przedłożyła większość wniosków ustawodawczych, które przedstawiła w **strategii jednolitego rynku cyfrowego** z 2015 r. Obecnie najważniejsze jest doprowadzenie do tego, aby zaczęły one zmieniać rzeczywistość, w której żyją mieszkańcy UE. Oto niektóre z już podjętych kroków:

- W czerwcu 2017 r. nastąpił **koniec opłat roamingowych**, dzięki czemu, podróżując po UE, za korzystanie z urządzeń przenośnych płaci się tyle samo co w kraju.
- Od maja 2018 r. obywatele i przedsiębiorstwa korzystają z nowych rygorystycznych unijnych **przepisów dotyczących ochrony danych osobowych**.
- Celem Komisji jest zapewnienie obywatelom **jak najlepszego połączenia internetowego**, natomiast w ramach **programu WiFi4EU** wspiera się instalowanie bezpłatnych publicznych hotspotów Wi-Fi w lokalnych społecznościach w całej UE.
- Komisja zaproponowała nowe narzędzia, które pomogą chronić obywateli i przedsiębiorstwa **przed cyberatakami**, wzmacniając jednocześnie swoją agencję ds. cyberbezpieczeństwa, a w 2018 r. – centrum kompetencji w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.
- Zaproponowano nowe inicjatywy w dziedzinie e-zdrowia, zwalczania dezinformacji, przejrzystości platform internetowych, sztucznej inteligencji, obliczeń superkomputerowych, sieci 5G i technologii blockchain, a także strategii cyfrowej dla Bałkanów Zachodnich.
- Aby zagwarantować, że UE pozostanie na czele transformacji cyfrowej, Komisja proponuje zainwestować 9,2 mld euro w programy „Cyfrowa Europa” i „Kreatywna Europa”.

Więcej informacji: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en>

facebook.com/DigitalSingleMarket

@DSMeu

Zatrudnienie i sprawy społeczne

UE przyczynia się do tworzenia lepszych i liczniejszych miejsc pracy w całej Europie oraz dąży do zapewnienia godnych standardów społecznych wszystkim swoim obywatelom, w tym poprzez Europejski Fundusz Społeczny o budżecie 86,4 mld euro.

Odpowiedzialność za politykę zatrudnienia i sprawy społeczne jest dzielona między UE i jej państwa członkowskie. Komisja Europejska uznała **zatrudnienie, wzrost gospodarczy i inwestycje** za swój najwyższy priorytet, co odzwierciedlono również w **planie inwestycyjnym dla Europy**.

Co robi UE?

Polityka UE w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych ma na celu:

- tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w całej UE,
- pomaganie pracownikom w znalezieniu pracy w swoim lub innym kraju UE,
- promowanie rozwoju umiejętności i ducha przedsiębiorczości,
- koordynowanie i unowocześnianie systemów zabezpieczenia społecznego,
- zapewnianie lepszych warunków pracy dzięki wspólnym standardom minimalnym,
- wspieranie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem,
- ochronę praw osób niepełnosprawnych.

Polityka ta przyczynia się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” w zakresie zatrudnienia, włączenia społecznego i edukacji. UE zapewnia i koordynuje finansowanie na wsparcie wysiłków państw członkowskich na rzecz inwestowania w ludzi (w takich dziedzinach, jak opieka nad dziećmi, opieka zdrowotna, szkolenia, dostępna infrastruktura oraz pomoc w poszukiwaniu pracy) oraz na rzecz zreformowania ich systemów zabezpieczenia społecznego. **Europejski Fundusz Społeczny** inwestuje 86,4 mld euro we wspomaganie milionów Europejczyków w zdobyciu nowych umiejętności i znalezieniu lepszej pracy. **Program gwarancji dla młodzieży** (8,8 mld euro) wspiera zatrudnienie młodzieży przez zapewnienie, aby wszystkie osoby młode poniżej 25. roku życia otrzymały w ciągu 4 miesięcy od ukończenia kształcenia formalnego lub uzyskania statusu bezrobotnego konkretną, korzystną ofertę zatrudnienia, przygotowania zawodowego, praktyki lub dalszego kształcenia. Celem inicjatywy na rzecz **ścieżek poprawy umiejętności** jest pomaganie dorosłym w opanowaniu podstawowych umiejętności, takich jak czytanie, pisanie czy korzystanie z komputera. Dzięki tej inicjatywie UE pomaga państwom członkowskim w zapewnieniu tym osobom drugiej szansy na rozwinięcie umiejętności.

Podczas gdy zabezpieczenie społeczne pozostaje w gestii poszczególnych państw członkowskich, UE tworzy powiązania między systemami krajowymi na potrzeby obywateli przemieszczających się za granicę. **Unijne przepisy dotyczące koordynacji zabezpieczenia społecznego** nie zastępują systemów krajowych, lecz chronią prawa w zakresie zabezpieczenia społecznego osób przemieszczających się w UE (oraz w Islandii, Liechtensteinie, Norwegii i Szwajcarii). UE chroni również Europejczyków za pomocą przepisów służących ograniczeniu czasu pracy, zwalczaniu dyskryminacji w miejscu pracy, poprawieniu bezpieczeństwa warunków pracy oraz zapewnieniu pracownikom odszkodowania za obrażenia odniesione przy pracy. Aby zapewnić obywatelom nowe i bardziej skuteczne prawa, **Europejski filar praw socjalnych** przewiduje zasady i prawa w zakresie równych szans na rynku pracy, uczciwych warunków pracy i ochrony socjalnej. **EURES**, Europejski Portal Mobilności Zawodowej, również pomaga kontaktować osoby poszukujące pracy z przedsiębiorstwami oferującymi pracę.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/employment-and-social-affairs_pl
Dokument Komisji Europejskiej dotyczący społecznego wymiaru Europy

facebook.com/social europe

@EU_Social

Kształcenie i szkolenie

UE pomaga poprawić jakość kształcenia przez promowanie współpracy między państwami członkowskimi i uzupełnianie działań krajowych. Program „Erasmus+” stwarza możliwości dla osób w każdym wieku i umożliwia w szczególności osobom młodym studiowanie, szkolenie, zdobywanie doświadczenia zawodowego lub odbywanie wolontariatu za granicą.

Inwestowanie w kształcenie i szkolenie jest kluczem do przyszłości ludzi, zwłaszcza w przypadku młodzieży. Według sprawozdania z 2015 r. liczba osób wcześniej kończących naukę w UE nadal przekracza 4,4 mln, a czwarta osoba dorosła ma niski poziom umiejętności, co utrudnia tym osobom dostęp do rynku pracy i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Co robi UE?

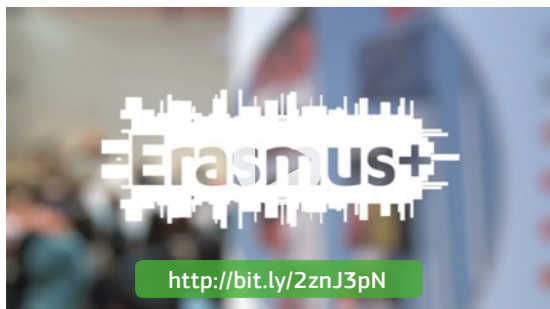
Za systemy kształcenia i szkolenia odpowiedzialne są państwa członkowskie, ale UE pomaga im w osiągnięciu wysokiej jakości kształcenia poprzez wymianę dobrych praktyk, wyznaczanie celów i wartości odniesienia oraz zapewnianie finansowania i wiedzy fachowej. W strategii UE w dziedzinie kształcenia i szkolenia przewidziano osiągnięcie następujących celów:

- urzeczywistnianie uczenia się przez całe życie i mobilności w celach edukacyjnych,
- poprawienie jakości i skuteczności kształcenia i szkolenia,
- promowanie sprawiedliwości, spójności społecznej i aktywnej postawy obywatelskiej,
- zwiększanie kreatywności i innowacyjności, w tym przedsiębiorczości, na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia.

„Erasmus+”, unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, pomaga zwalczać bezrobocie młodzieży przez pobudzenie rozwoju osobistego i podnoszenie umiejętności osób młodych oraz zwiększanie ich zdolności do zatrudnienia. Dzięki łącznemu budżetowi w wysokości 14,7 mld euro program ten umożliwi ponad 4 mln osób (przeważnie młodych) studiowanie, szkolenie się, zdobywanie doświadczenia zawodowego lub odbywanie **wolontariatu** w innym kraju. „Erasmus+” poprawia perspektywy zatrudnienia i wspomaga rozwój osobisty osób młodych, umożliwiając im zdobycie umiejętności potrzebnych na rynku pracy i w społeczeństwie zarówno teraz, jak i w przyszłości. Komisja Europejska zaproponowała podwojenie finansowania programu „Erasmus”: 30 mld euro w kolejnym długoterminowym budżecie UE (2021–2027).

UE uruchomiła szereg innych inicjatyw mających na celu ułatwienie studiowania, szkolenia się lub pracy za granicą. Państwa europejskie, związki zawodowe i pracodawcy współpracują ze sobą w celu ulepszenia systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach **procesu kopenhaskiego**. Wynikiem tej współpracy są między innymi **Europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym** oraz sieć na rzecz zapewnienia jakości, dzięki którym studiowanie i praca za granicą są łatwiejsze. **Proces boloński i europejski obszar szkolnictwa wyższego** ułatwiają poruszanie się pomiędzy różnymi systemami edukacji w Europie poprzez promowanie wzajemnego uznawania okresów studiów za granicą, porównywalnych kwalifikacji i jednakowych norm jakości.

Zestaw dokumentów **Europass** pomaga pracownikom ubiegać się o pracę za granicą, prezentując ich umiejętności i kwalifikacje w obowiązującym w całej Europie standardowym formacie, który jest bardziej zrozumiały dla pracodawców.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/education-and-training_pl

facebook.com/EUErasmusPlusProgramme

@EUErasmusPlus

Badania naukowe i innowacje

„Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji, którego budżet wynosi 77 mld euro, pomaga UE pobudzać wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy oraz stawiać czoła niektórym z największych stojących przed nią wyzwań.

Badania naukowe i innowacje są niezbędnym elementem gospodarki i społeczeństwa. Znajdują się one w centrum europejskich wysiłków na rzecz tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy i pobudzania wzrostu gospodarczego i inwestycji. Dostarczają wiedzy i rozwiązań umożliwiających stawienie czoła zarówno pilnym problemom, takim jak epidemia gorączki Ebola w 2014 r., jak i długoterminowym wyzwaniom społecznym, takim jak zmiana klimatu.

Jednocześnie badania naukowe i innowacje poprawiają jakość życia poprzez ulepszenia w takich dziedzinach, jak opieka zdrowotna, transport i energetyka. Mogą być one również punktem wyjścia dla niezliczonych nowych produktów i usług, zmieniających na lepsze życie obywateli i poprawiających wyniki gospodarcze.

Co robi UE?

UE jest największą na świecie fabryką wiedzy – przypada na nią niemal jedna trzecia światowej produkcji naukowej i technologicznej. W obliczu rosnącej konkurencji UE musi jednak lepiej radzić sobie z przekładaniem wybitnych osiągnięć badawczych i innowacyjnych pomysłów na udane produkty i technologie. Wszystkie państwa członkowskie UE mają własną politykę w dziedzinie badań i systemy finansowania badań, ale najlepszym sposobem rozwiązania wielu istotnych problemów jest wspomaganie współpracy naukowców i innowatorów z różnych państw. Dlatego właśnie badania naukowe i innowacje są wspierane na poziomie UE, w szczególności za pośrednictwem programu „Horyzont 2020”.

Program „Horyzont 2020” jest największym w historii unijnym programem badań naukowych i innowacji, w ramach którego w ciągu siedmiu lat (2014–2020) zainwestowane zostanie 77 mld euro (nie licząc inwestycji publicznych i prywatnych, które te środki przyciągają). Dokonuje on przełomów, odkryć i pierwszych na świecie zastosowań zarówno w laboratoriach, jak i dzięki przenoszeniu błyskotliwych pomysłów z laboratoriów na rynek.

Program „Horyzont 2020” ma trzy główne cele:

- promowanie doskonałości w dziedzinie nauki (w tym poprzez Europejską Radę ds. Badań Naukowych), szkoleń i rozwoju kariery naukowców w ramach działań „Maria Skłodowska-Curie”,
- promowanie wiodącej pozycji w przemyśle w takich dziedzinach, jak nanotechnologie i biotechnologia, także poprzez wspieranie przedsiębiorstw i przedsiębiorców,
- rozwiązywanie największych problemów społecznych, w tym w zakresie zdrowia, transportu, energii, działania w dziedzinie klimatu oraz ochrony wolności i bezpieczeństwa.

Komisja Europejska stara się opracowywać strategie polityczne, które zachęcają do dążenia do doskonałości w dziedzinie badań naukowych i pobudzają innowacyjność. Nowe inicjatywy polityczne i działania obejmują trzy główne tematy: **otwarte innowacje**, **otwartą naukę** i **otwarcie na świat**.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/research-and-innovation_pl

facebook.com/EUScienceInnov

@EUScienceInnov

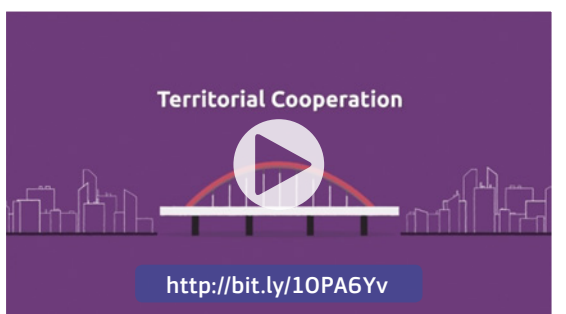
Polityka regionalna

Adresatem polityki regionalnej są wszystkie regiony i miasta w Unii Europejskiej, a jej celem jest wspieranie zatrudnienia, konkurencyjności przedsiębiorstw, wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju, a także podniesienie jakości życia obywateli.

Inwestowanie w ośrodki badań naukowych i innowacji w San Ġwann, Galway i Chociebużu, modernizacja portów lotniczych w Rydze i we Wrocławiu, poprawa mobilności miejskiej w Atenach, Sofii i Kluż-Napoce, zachowanie Mont-Saint-Michel i zabezpieczenie Pompejów, rozwój infrastruktury szerokopasmowej na Litwie, wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw w Utrechcie i Paredes, renowacja ośrodków miejskich Santa Coloma de Gramenet i Liège, renowacja oczyszczalni ścieków w Trenczynie i Slavonskim Brodzie oraz propagowanie korzystania z technologii informacyjnych na uniwersytetach w Nikozji i Lublanie – to tylko niektóre przykłady spośród tysięcy projektów współfinansowanych w ramach polityki regionalnej UE w regionach w całej Europie.

Co robi UE?

Polityka regionalna stanowi podstawę solidarności europejskiej, stymulując wzrost gospodarczy i poprawiając jakość życia poprzez strategiczne inwestycje. Większość środków finansowych w ramach tej polityki przeznaczana jest na pomaganie słabiej rozwiniętym państwom i regionom UE w nadrobieniu zaległości, aby zmniejszyć w ten sposób dysproporcje gospodarcze, społeczne i terytorialne, które wciąż istnieją w Unii.

Polityką regionalną zarządzają wspólnie Komisja Europejska oraz państwa członkowskie i ich regiony – wybierają one projekty, które będą współfinansowane przez UE w ramach programów wcześniej uzgodnionych z Komisją Europejską. Unijne środki finansowe zawsze uzupełniają się środkami krajowymi (prywatnymi lub publicznymi).

Każdy program jest opracowywany w ramach wspólnego procesu, w który zaangażowane są zainteresowane strony na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie. Partnerstwo to dotyczy wszystkich etapów programowania, począwszy od opracowania, poprzez zarządzanie i realizację, a skończywszy na monitorowaniu i ocenie.

Za pośrednictwem programów Interreg w ramach polityki regionalnej zwraca się szczególną uwagę na potrzeby i potencjał regionów przygranicznych.

Aby osiągnąć te cele i sprostać zróżnicowanym potrzebom w zakresie rozwoju wszystkich regionów UE, na politykę regionalną na lata 2014–2020 przeznaczono 259,7 mld euro – prawie jedną czwartą całkowitego budżetu UE. Środki te wykorzystuje się na finansowanie strategicznych inwestycji w infrastrukturę transportową i infrastrukturę łączności, wspieranie przechodzenia na gospodarkę bardziej przyjazną dla środowiska, pomaganie małym i średnim przedsiębiorstwom w osiągnięciu większej innowacyjności i konkurencyjności, tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy, wzmacnianie i modernizowanie systemów edukacji oraz budowanie bardziej integracyjnego społeczeństwa. Dalsze informacje na temat europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych można znaleźć na stronie: cohesiondata.ec.europa.eu/overview#.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/regional-policy_pl

facebook.com/EUinmyregion

@EU_Regional

Transport

Polityka transportowa UE pomaga utrzymać gospodarkę europejską w ruchu dzięki rozwojowi nowoczesnej sieci infrastruktury, która sprawia, że podróże są szybsze i bezpieczniejsze. Jednocześnie promuje się technologie ekologiczne i cyfrowe.

Europa potrzebuje skutecznych połączeń transportowych, które napędzają handel, wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Transport wnosi ogromny wkład w gospodarkę: sam sektor usług transportowych odpowiadał w 2016 r. za wartość dodaną brutto (wkład w gospodarkę) w wysokości około 664 mld euro. Pracuje w nim około 11 mln osób.

Polityka transportowa UE jest skoncentrowana na tworzeniu jednolitego europejskiego obszaru transportu zapewniającego warunki uczciwej konkurencji w odniesieniu do różnych rodzajów transportu.

Co robi UE?

Dzięki polityce UE w ciągu ostatnich 20 lat w europejskim sektorze transportu nastąpił znaczny postęp, który doprowadził do: zwiększenia bezpieczeństwa w przestrzeni powietrznej, na morzu i na drogach, zapewnienia godnych warunków pracy pracownikom transportu, zwiększenia liczby możliwości i obniżenia kosztów mobilności dla podróżnych i przedsiębiorstw oraz przyspieszenia

postępów w dążeniu do bardziej ekologicznego transportu i rozwiązań w zakresie mobilności cyfrowej.

Celem polityki UE w zakresie infrastruktury transportowej, finansowanej w ramach instrumentu „Łącząc Europę” z budżetem ponad 24 mld euro, jest połączenie kontynentu ze wschodu na zachód oraz z północy na południe przez usunięcie luk między krajowymi sieciami transportowymi, zlikwidowanie wąskich gardel utrudniających sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku oraz pokonanie barier technicznych, takich jak niekompatybilność norm dotyczących ruchu kolejowego. UE wspiera badania naukowe i innowacje oraz skuteczne wdrażanie nowych ekologicznych technologii w dziedzinie transportu, na przykład poprzez nowe przepisy promujące technologie związane z czystymi ekologicznie pojazdami. UE kieruje również procesem przechodzenia na korzystanie z pojazdów zintegrowanych z siecią i zautomatyzowanych.

Jednolity rynek transportu ma kluczowe znaczenie dla całej gospodarki UE. Dzięki budowaniu jednolitego rynku lotniczego i postępom w realizacji inicjatywy jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej przeloty stają się jeszcze łatwiejsze i tańsze. Licencjonowane przedsiębiorstwa kolejowe mogą obecnie oferować swoje usługi w dowolnym miejscu w UE, co zwiększa konkurencyjność i jakość sieci połączeń. Otwarcie rynku transportu morskiego pozwoliło przedsiębiorstwom żegludowym prowadzić działalność w większej liczbie krajów. Dzięki jednolitemu rynkowi samochody ciężarowe mogą świadczyć usługi nie tylko w kraju swojej rejestracji, co zmniejsza liczbę pustych przejazdów powrotnych.

Bezpieczeństwo i ochrona mają znaczenie nadrzędne. W latach 1992–2010 liczba ofiar śmiertelnych na europejskich drogach zmniejszyła się o połowę. Chociaż poczyniono postępy, 25,3 tys. osób straciło życie w wypadkach drogowych w 2017 r. Dlatego też UE aktywnie działa na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach. Na linie lotnicze niespełniające wymogów bezpieczeństwa nałożono zakaz lotów w Europie, a w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego UE wprowadziła bardziej rygorystyczne przepisy. Polityka transportowa UE pomaga obywatelom i chroni ich również w inny sposób podczas podróży. **Pasażerom podróżującym w UE** samolotem, pociągiem, statkiem czy autobusem przysługują konkretne prawa w przypadku opóźnienia lub odwołania połączenia.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/transport_pl

Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

Wspólna polityka rolna zapewnia stabilne zaopatrzenie w żywność produkowaną w sposób zrównoważony po przystępnych cenach dla ponad 446 mln konsumentów w UE. Wspomaga również tworzenie miejsc pracy i wzrost gospodarczy na obszarach wiejskich.

Wspólna polityka rolna jest realizowana we wszystkich państwach członkowskich UE i finansowana z budżetu UE. Wspiera ona unijny sektor rolno-spożywczy, jeden z głównych sektorów gospodarki, który zapewnia około 44 mln miejsc pracy. W 2016 r. przeznaczono około 61 mld euro (ok. 38 proc. budżetu UE) na wsparcie dla rolników na potrzeby produkcji żywności w sposób zrównoważony, a jednocześnie promowanie wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich i ożywienia tych obszarów. Wspólna polityka rolna wspiera również w całej UE praktyki rolnicze przyjazne dla środowiska i klimatu, a także zachęca do zdrowego stylu życia.

Co robi UE?

Wspólna polityka rolna zapewnia wsparcie dzięki następującym środkom:

- **płatności bezpośrednie, które zwiększają dochody rolników.** Rolnictwo może być ryzykowną i kosztowną działalnością. Warunki pogodowe i sytuacja na rynku rolnym są często nieprzewidywalne i mogą negatywnie wpływać na produkcję i dochody gospodarstw rolnych. Jest to niekorzystne dla rolników, a także dla konsumentów, ponieważ może negatywnie odbijać się na łańcuchu dostaw żywności. Znaczną część budżetu UE na rolnictwo (72 proc.) przeznaczają się na płatności bezpośrednie dla rolników, pod warunkiem że przestrzegają oni rygorystycznych przepisów dotyczących bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt. Do korzyści dla środowiska i klimatu należą ochrona gleb i różnorodności biologicznej oraz utrzymanie trwałych użytków zielonych, które są bardzo skutecznym środkiem wiązania dwutlenku węgla, pomagającym ograniczyć globalne ocieplenie. Płatności bezpośrednie to forma zapłaty dla rolników za dostarczanie dóbr publicznych, które przynoszą korzyści całemu społeczeństwu, a za które nie płaci rynek,
- **interwencje na rynku** mające na celu zaradzenie trudnym sytuacjom, takim jak: nagły spadek popytu spowodowany obawą przed zagrożeniem dla zdrowia, spadek cen spowodowany tymczasową nadwyżką podaży lub wpływ nieprzewidywanych wydarzeń geopolitycznych oraz **programy rozwoju obszarów wiejskich** (współfinansowane przez państwa członkowskie), które promują innowacje i konkurencyjność, aby obszary wiejskie stawały się atrakcyjnymi miejscami do życia i pracy. Obejmuje to modernizację gospodarstw rolnych i wsparcie dla młodych rolników, a także produkcję żywności tradycyjnej i ekologicznej,
- odtwarzanie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu to również ważne priorytety, na które przeznaczają się 51,7 proc. (około 51 mld euro) całkowitego budżetu na rozwój obszarów wiejskich na lata 2014–2020.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/agriculture_pl

facebook.com/EUAgri

@EUAgri

Gospodarka morską i rybołówstwo

UE chroni nasze morza i oceany, zapewniając jednocześnie, aby pozostały one zrównoważone pod względem gospodarczym i środowiskowym i odgrywały rolę czynnika wspierającego tworzenie miejsc pracy, wzrost gospodarczy i innowacje.

Morza i oceany są siłą napędową europejskiej gospodarki. Niebieska gospodarka generuje co roku wartość dodaną brutto (wkład w gospodarkę) w wysokości miliardów euro brutto. **Niebieski wzrost** jest strategią wykorzystywania potencjału zrównoważonego wzrostu gospodarczego w sektorach związanych z morzem.

Unijna **wspólna polityka rybołówstwa** dąży do tego, aby rybołówstwo i akwakultura (chów i hodowla ryb w warunkach kontrolowanych) były zrównoważone pod względem środowiskowym, gospodarczym i społecznym i stanowiły źródło zdrowej żywności dla obecnych i przyszłych pokoleń obywateli UE. Polityka zakłada wsparcie dynamicznej, lecz zrównoważonej branży rybackiej, w tym ochronę zasobów i środowiska morskiego, przy jednoczesnym zapewnieniu społecznościom rybackim odpowiedniego poziomu życia.

Co robi UE?

<http://bit.ly/2BmceKw>

Morza i oceany zapewniają nam nie tylko żywność, miejsca pracy, transport i rekreację, lecz także – dzięki postępom w zakresie badań i technologii – produkty lecznicze, minerały i energię ze źródeł odnawialnych. Wspierając te nowe możliwości, UE odgrywa również ważną rolę w promowaniu odpowiedzialnej i zrównoważonej eksploatacji mórz, zarówno w Europie, jak i na świecie.

UE wprowadziła **chronione obszary morskie**, aby chronić ekosystemy morskie i różnorodność biologiczną wraz z funkcjami, jakie pełnią te ekosystemy. Na tych obszarach działalność człowieka ogranicza się do ochrony.

Wspólna polityka rybołówstwa jest finansowana w ramach **Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego**, z którego w latach 2014–2020 ponad 6,4 mld euro przeznaczone

zostanie na pomoc dla rybaków w przystosowaniu się do wymogów zrównoważonego rybołówstwa, tworzenie miejsc pracy w tym sektorze oraz dywersyfikację gospodarki w społecznościach nadbrzeżnych. Fundusz ten zapewnia współfinansowanie, wspierając państwa członkowskie w realizacji programów i projektów operacyjnych oraz osiągnięciu celów wspólnej polityki rybołówstwa.

Ponadto wspólna polityka rybołówstwa obejmuje zbiór przepisów dotyczących zarządzania europejską flotą rybacką i ochrony stad ryb. Stada ryb są zasobami odnawialnymi, ale tylko do pewnego stopnia. W celu zapobiegania przełowieniu ogranicza się dozwoloną wielkość połowów poszczególnych gatunków, przyznając kwoty państwom członkowskim. Aby wyeliminować marnotrawienie zasobów przez wyrzucanie przez floty rybackie niechcianych ryb, stopniowo wprowadza się obowiązek wyładunku.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/maritime-affairs-and-fisheries_pl

facebook.com/EUmaritimefish

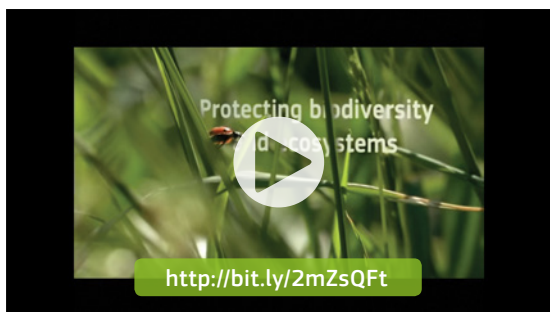
@EU_MARE

Środowisko

UE posiada jedne z najbardziej rygorystycznych na świecie norm środowiskowych, które chronią przyrodę i jakość życia obywateli, promują zieloną gospodarkę oraz prowadzą do oszczędnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych.

Wyzwania dotyczące środowiska nie znają granic. Dlatego też należy zająć się nimi na zasadzie współpracy zarówno w ramach UE, jak i z resztą świata.

Ochrona środowiska i promowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego idą ze sobą w parze. Polityka w dziedzinie środowiska może odgrywać kluczową rolę w tworzeniu miejsc pracy i stymulowaniu inwestycji. Zielone innowacje mogą być wdrażane i eksportowane, zwiększając konkurencyjność Europy i poprawiając zdrowie i dobrostan Europejczyków.

Co robi UE?

Siódmy unijny **program działań w zakresie środowiska** wyznacza kierunek unijnej polityki w dziedzinie środowiska do 2020 r. i określa, co UE powinna osiągnąć do 2050 r. Celem jest życie w środowisku, w którym nic się nie marnuje, zasobami naturalnymi gospodaruje się w sposób zrównoważony, a różnorodność biologiczną chroni się, ceni i przywraca.

Działania w ramach programu skoncentrowane są na trzech kluczowych obszarach:

- ochrona, zachowanie i poprawienie kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem problemami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu.

UE stara się chronić te zasoby naturalne i powstrzymać wymieranie zagrożonych gatunków i siedlisk. **Natura 2000** jest siecią chronionych obszarów naturalnych w całej Unii, na których zrównoważona działalność człowieka może współistnieć z rzadkimi i zagrożonymi gatunkami i siedliskami. Zanieczyszczenie wody i powietrza oraz chemikalia należą do najważniejszych dla ludzi problemów środowiskowych. Aby chronić ludzi przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu, polityka UE ma na celu zagwarantowanie **bezpiecznej wody pitnej i wody w kąpieliskach**, poprawienie **jakości powietrza**, ograniczenie **hałasu** i zredukowanie lub wyeliminowanie skutków stosowania **szkodliwych chemikaliów**.

Jednym z celów planu działania UE dotyczącego **gospodarki o obiegu zamkniętym** jest wykorzystywanie materiałów i zasobów tak długo, jak jest to możliwe, oraz opracowywanie produktów, które mają być trwalsze i łatwiejsze do ponownego wykorzystania i recyklingu. Jednym z fundamentów planu działania jest **strategia w dziedzinie tworzyw sztucznych**, której celem jest, aby do 2030 r. wszystkie opakowania z tworzyw sztucznych w UE nadawały się do ponownego wykorzystania lub recyklingu oraz aby tworzywa sztuczne jednorazowego użytku były stosowane w sposób ograniczony. Przeformowanie cyklu życia produktów pomoże gospodarować cennymi zasobami w sposób bardziej zrównoważony, zminimalizować marnotrawstwo i zmniejszyć zależność Europy od zewnętrznych dostaw surowców.

Problemy związane ze środowiskiem nie kończą się na granicach UE. W miarę wzrostu liczby ludności na świecie UE odgrywa ważną rolę w międzynarodowych wysiłkach na rzecz promowania zrównoważonego rozwoju. Należy podjąć dalsze działania, aby zapewnić utrzymanie czystości powietrza oraz oceanów i innych zasobów wodnych, zrównoważone wykorzystywanie gruntów i ekosystemów oraz utrzymanie zmiany klimatu na poziomie możliwym do opanowania.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/environment_pl

Energia

Polityka energetyczna UE dąży do zapewnienia bezpiecznych, konkurencyjnych i przystępnych cenowo dostaw energii przy jednoczesnym osiągnięciu unijnych celów w dziedzinie klimatu.

Europa boryka się z wieloma poważnymi wyzwaniami w zakresie energii. Oprócz podstawowych celów, jakimi są zapewnienie bezpiecznych dostaw energii w całej UE po rozsądnych cenach dla wszystkich, istnieje coraz większa potrzeba ułatwienia przejścia z gospodarki opartej na paliwach kopalnych do systemu neutralnego pod względem emisji dwutlenku węgla – tzw. przejścia na czystą energię. Europa musi stać się bardziej energooszczędna, korzystać z innowacji i nowych technologii, poprawić transgraniczne połączenia energetyczne i zmniejszyć zależność od importu energii.

Co robi UE?

Każde państwo członkowskie pozostaje odpowiedzialne za określenie własnego koszyka energetycznego, jednak koordynacja przepisów na szczeblu UE zapewnia wspólne podejście, które zwiększa ogólne oddziaływanie środków i umożliwia UE odgrywanie wiodącej roli na świecie w walce ze zmianą klimatu. Za pośrednictwem inicjatywy „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” UE dokonuje obecnie aktualizacji wspólnych przepisów w sposób, który ułatwi i wesprze przyszłe inwestycje, a tym samym przyspieszy przejście na czystą energię i przyczyni się do realizacji zobowiązań podjętych przez UE w ramach porozumienia paryskiego.

Dekarbonizacja systemu energetycznego UE ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia naszych celów klimatycznych w ramach zapowiedzianego w grudniu 2019 r. Europejskiego Zielonego Ładu. Ponad 75 proc. emisji gazów cieplarnianych w UE pochodzi z produkcji i wykorzystania energii.

Kolejną inicjatywą UE jest ustanowienie europejskiej unii energetycznej, która poprawi synergię z innymi obszarami polityki, takimi jak transport, badania naukowe i innowacje, cyfryzacja, gospodarka o obiegu zamkniętym i zrównoważone finansowanie.

Sprostanie tym wyzwaniom na poziomie UE zapewni również nowe możliwości w zakresie wzrostu i zatrudnienia, badań naukowych oraz bardziej konkurencyjnego i zrównoważonego rynku energii. Konsumenci powinni również odnieść znaczne korzyści dzięki prawu do zmiany dostawców energii, niższymi rachunkom gospodarstw domowych oraz poprawie jakości życia dzięki mniejszemu zanieczyszczeniu powietrza.

Niektóre z dodatkowych strategii i działań, które pomagają zapewnić osiągnięcie celów UE, obejmują:

- nowe transgraniczne sieci gazu i energii elektrycznej (projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania), w tym projekty mające na celu lepsze włączenie odnawialnych źródeł energii do sieci,
- ekoprojekt i etykiety energetyczne mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej produktów gospodarstwa domowego,
- wspieranie ogólnounijnych projektów w zakresie badań naukowych i innowacji mających na celu przyspieszenie

- wszystkich aspektów przejścia na czystą energię za pośrednictwem programu ramowego „Horyzont 2020”,
- wkład w realizację międzynarodowego projektu w zakresie energii termojądrowej ITER będącego jednym z najbardziej ambitnych projektów energetycznych na świecie.

Więcej informacji: <https://ec.europa.eu/energy/en>

@Energy4Europe

Sprawy zagraniczne i polityka bezpieczeństwa

Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa UE umożliwia mówienie jednym głosem i jednomyślne działanie w sprawach światowych, pozwalając państwom członkowskim stawiać czoła wyzwaniom, z którymi nie mogą poradzić sobie w pojedynkę, i zapewniając bezpieczeństwo i dobrobyt obywateli Unii.

Polityka ta jest realizowana przez szefa do spraw zagranicznych UE, Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (który jest również Wiceprzewodniczącym Komisji), oraz wspierana przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, unijną służbę dyplomatyczną. Działania zewnętrzne UE oparte są na zasadach, które były inspiracją dla utworzenia i rozwoju UE oraz które UE stara się szerzyć na całym świecie. Należą do nich pokój, demokracja, praworządność, prawa człowieka i podstawowe wolności.

Co robi UE?

W 2016 r. wysoki przedstawiciel/wiceprzewodnicząca zainicjowała **globalną strategię** na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. Celem tej strategii jest zwiększenie stabilności w krajach objętych i nieobjętych europejską polityką sąsiedztwa, wzmocnienie bezpieczeństwa i obronności oraz podjęcie takich wyzwań, jak bezpieczeństwo energetyczne, nieuregulowana migracja, zmiana klimatu i terroryzm. Działania następcze w obszarze bezpieczeństwa i obrony podjęto szczególnie szybko, przyjmując w 2016 r. szeroko zakrojony pakiet dotyczący bezpieczeństwa i obronności UE. Zakłada on, że Europa będzie w większym stopniu ponosiła odpowiedzialność za te obszary. W globalnej

strategii określono pięć następujących priorytetów działań UE:

- bezpieczeństwo UE,
- odporność państw i społeczeństw,
- zintegrowane podejście do sytuacji konfliktowych i kryzysów,
- porządki regionalne oparte na współpracy,
- globalny ład na miarę XXI w.

UE wspiera kraje stojące w obliczu konfliktu i kryzysu. Jest głównym darczyńcą w ramach międzynarodowej reakcji na kryzys w Syrii – przyznała ponad 11 mld euro na pomoc dla **ludności syryjskiej**. W dalszym ciągu wspiera wysiłki międzynarodowe na rzecz zaprowadzenia pokoju na **Bliskim Wschodzie** przez propagowanie rozwiązania dwupaństwowego, w ramach którego państwo palestyńskie współistniałoby z Izraelem. Osiągnięte w 2015 r. porozumienie w sprawie **irańskiego programu jądrowego** dowiodło roli UE podczas prowadzenia rozmów pokojowych w imieniu społeczności międzynarodowej. W 2018 r. przeprowadzono **16 misji cywilnych i operacji wojskowych** na trzech kontynentach. Decyzje o ich uruchomieniu podejmowane są wspólnie przez ministrów krajowych z państw UE. Do sukcesów zalicza się misje pokojowe UE w wielu regionach świata dotkniętych konfliktem, szkolenie funkcjonariuszy policji, straży przybrzeżnej i żołnierzy, wspieranie budowy państwowości w sytuacjach po zakończeniu konfliktu oraz zwalczanie piractwa u wybrzeży Rogu Afryki. UE nie ma stałej armii, ale łączy siły udostępniane przez państwa członkowskie pod flagą UE.

Europejski Fundusz Obronny, który uruchomiono w 2017 r., ma na celu skoordynowanie, uzupełnienie i zwiększenie krajowych inwestycji w obronność, tak aby zwiększyć potencjał obronny i wspomóc rozwój technologii obronnych i sprzętu obronnego w celu zaspokojenia obecnych i przyszłych potrzeb w zakresie bezpieczeństwa.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/foreign-affairs-and-security-policy_pl
Dokument Komisji Europejskiej otwierający debatę na temat przyszłości europejskiej obronności

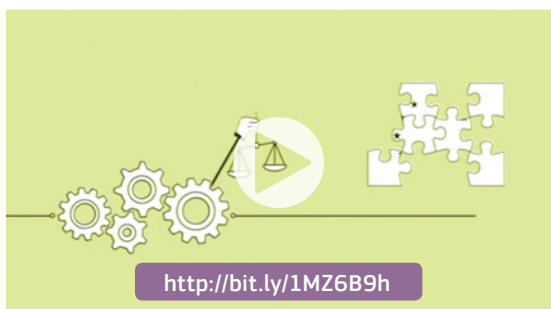
Rozszerzenie UE

Perspektywa przystąpienia do UE jest silnym bodźcem do reform demokratycznych i gospodarczych w krajach, które chcą stać się członkami UE.

Celem utworzenia UE było wspieranie pokoju, dobrobytu i wartości europejskich na całym kontynencie. **Rozszerzenie** to proces polegający na przyłączeniu do UE nowych krajów. Od utworzenia UE w 1957 r. **liczba państw członkowskich wzrosła** z sześciu do dwudziestu siedmiu. Przyjmowanie innych państw do UE ma na celu pogłębianie solidarności między narodami Europy oraz zwiększenie ich dobrobytu i możliwości przy jednoczesnym poszanowaniu i zachowaniu różnorodności.

Co robi UE?

<http://bit.ly/1MZ6B9h>

O członkostwo może ubiegać się każdy kraj europejski, który szanuje demokratyczne wartości UE i je propaguje. Członkami UE mogą zostać tylko kraje, które spełnią wszystkie kryteria przystąpienia. Polityka rozszerzenia odgrywa zatem zasadniczą rolę w zachęcaniu państw do spełnienia trzech kluczowych kryteriów i we wspieraniu ich w osiągnięciu tego celu. Kryteriami tymi są:

- stabilność polityczna, polegająca na gwarantowaniu przez instytucje polityczne poszczególnych krajów demokracji, praworządności, przestrzegania praw człowieka oraz poszanowania i ochrony mniejszości,
- sprawnie funkcjonująca gospodarka rynkowa oraz zdolność do sprostania konkurencji i siłom rynkowym na obszarze UE,
- zdolność do przyjęcia na siebie wymogów członkostwa, włączając w to przestrzeganie celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.

W trakcie procesu rozszerzenia Komisja pomaga krajom pragnącym przystąpić do UE w spełnieniu niezbędnych kryteriów członkostwa oraz wspiera je we wdrażaniu związanych z tym reform gospodarczych i demokratycznych. Gdy negocjacje i związane z nimi reformy zostaną zakończone w sposób zadowalający obie strony, dany kraj może przystąpić do UE, o ile wyrażą na to zgodę wszystkie dotychczasowe państwa członkowskie. **Obecnie krajami kandydującymi** są: Albania, Czarnogóra, Macedonia Północna, Serbia i Turcja. Bośnia i Hercegowina oraz Kosowo* są potencjalnymi kandydatami do członkostwa.

Perspektywa członkostwa jest kluczowym czynnikiem transformacji w regionie Bałkanów Zachodnich i sprzyja pojednaniu i stabilności. Na początku 2018 r. uruchomiono nową strategię, która potwierdziła wiarygodną perspektywę rozszerzenia Unii o Bałkany Zachodnie i stanowiła zapowiedź zwiększonego zaangażowania UE w tym regionie. Chociaż jasne jest, że żaden kandydat nie jest jeszcze gotowy, w przyszłości liczba państw członkowskich zwiększy się. Państwa kandydujące muszą za najwyższe priorytety uznać praworządność, sprawiedliwość i prawa podstawowe.

Turcja jest kluczowym partnerem UE w kluczowych obszarach, takich jak migracja, walka z terroryzmem, energia, transport, gospodarka i handel. Turcja oddala się jednak od podstawowych wartości i zasad UE, w związku z czym negocjacje w sprawie jej przystąpienia do UE w rzeczywistości utknęły w martwym punkcie.

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

Więcej informacji: <https://ec.europa.eu/info/node/1705>

Europejska polityka sąsiedztwa

Europejska polityka sąsiedztwa, będąca kluczowym elementem polityki zagranicznej UE, koncentruje się na stabilizowaniu sytuacji w regionie pod względem politycznym i gospodarczym, a także w zakresie bezpieczeństwa.

<http://bit.ly/2nfECvt>

Europejska polityka sąsiedztwa reguluje stosunki UE z jej 16 najbliższymi wschodnimi i południowymi partnerami. Polityka ta stanowi realizację dążenia UE do działania zgodnie ze wspólnymi interesami z krajami partnerskimi oraz zaangażowania we wspólne działania w obszarach priorytetowych. Obejmują one promowanie demokracji, praworządności, poszanowania praw człowieka, jak również wzmocnienie rozwoju gospodarczego, klimatu inwestycyjnego i spójności społecznej. Wzmocnienie państwa i zwiększenie odporności społecznej partnerów UE jest priorytetem w obliczu zagrożeń i presji, których partnerzy ci doświadczają, w tym wyzwań związanych z migracją i mobilnością.

Co robi UE?

Europejska polityka sąsiedztwa zapewnia ramy do tworzenia skuteczniejszych i silniejszych partnerstw w oparciu o wspólne interesy i działania podejmowane przez obydwie strony. Główne cele tej polityki to:

- stabilizowanie sytuacji w sąsiednich państwach przez rozwiązywanie problemów w obszarze wzrostu gospodarczego, zdolności do zatrudnienia i młodzieży, transportu i połączeń energetycznych, migracji, mobilności i bezpieczeństwa,
- promowanie kluczowych interesów UE w dziedzinie dobrej administracji, demokracji, praworządności i praw człowieka,
- sprzyjanie współpracy na szczeblu regionalnym, na przykład w ramach Partnerstwa Wschodniego i Unii dla Śródziemnomorza.

Poniżej przedstawiono kluczowe inicjatywy służące realizacji tej polityki w praktyce:

- Partnerstwo Wschodnie: wspólna inicjatywa na rzecz pogłębiania i wzmocnienia relacji między UE a jej sześcioma wschodnimi sąsiadami: Armenią, Azerbejdżanem, Białorusią, Gruzją, Mołdawią i Ukrainą
- Południowe sąsiedztwo: ramy współpracy między UE a 10 krajami partnerskimi: Algierią, Egiptem, Izraelem, Jordanią, Libanem, Libią, Marokiem, Palestyną*, Syrią i Tunezją.

Współpraca odbywa się na poziomie dwustronnym (z poszczególnymi partnerami), na poziomie regionalnym (z dwoma partnerami lub większą liczbą partnerów w ramach sąsiedztwa wschodniego lub południowego) lub na poziomie całego sąsiedztwa, w zależności od charakteru danego działania. Europejski Instrument Sąsiedztwa przyczynia się do stosowania przez UE kompleksowego podejścia do jej partnerów i stanowi instrument finansowy UE o kluczowym znaczeniu dla współpracy z państwami objętymi europejską polityką sąsiedztwa w latach 2014–2020.

* Użycie tej nazwy nie może być traktowane jako uznanie państwa Palestyna i pozostaje bez uszczerbku dla indywidualnych stanowisk państw członkowskich w tej kwestii.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/policies/european-neighbourhood-policy_pl

Handel

UE jest orędowniczką wolnego handlu. Ponieważ każdy miliard euro eksportu pozwala utrzymać 14 tys. miejsc pracy w Europie, UE walczy o rynki otwarte i oparte na zasadach, a także o zapewnienie równych warunków działania i stosowanie najwyższych norm międzynarodowych.

UE jest największą potęgą handlową i jedną z najbardziej otwartych gospodarek na świecie. Przewiduje się, że 90 proc. przyszłego światowego wzrostu powstanie poza granicami Europy, a jedna trzecia naszego dochodu narodowego zależy od handlu. UE posiada wyłączne kompetencje do przyjmowania prawodawstwa i zawierania międzynarodowych umów handlowych w imieniu swoich państw członkowskich w obszarach objętych wspólną polityką handlową, zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Światową Organizację Handlu.

<http://bit.ly/1FmvJMB>

Co robi UE?

Polityka handlowa UE obejmuje nie tylko handel towarami i usługami, ale również handlowe aspekty związane z własnością intelektualną i bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi.

Umowy handlowe nie są celem samym w sobie – przyczyniają się również do propagowania europejskich wartości i zasad na całym świecie, dlatego też wszystkie nowe umowy handlowe negocjowane przez UE zawierają postanowienia dotyczące zrównoważonego rozwoju, w szczególności ochrony środowiska i warunków pracy. Zawarte ostatnio umowy z Japonią, Meksykiem i krajami Mercosuru są pierwszymi umowami handlowymi, które przewidują zobowiązanie do przestrzegania porozumienia klimatycznego z Paryża.

UE opowiada się za otwartym i uczciwym handlem i zwalczaniem protekcjonizmu. Stosuje środki ochrony handlu i dostępu do rynku, aby chronić swoje przedsiębiorstwa i obywateli przed nieuczciwą konkurencją i nieuczciwymi praktykami handlowymi.

UE jest związana umowami handlowymi z 72 partnerami z całego świata – jedną z takich umów jest **kompleksowa umowa gospodarczo-handlowa między UE a Kanadą**, która doprowadziła do zniesienia ceł na 98 proc. kanadyjskich produktów, co przyniosło przedsiębiorstwom unijnym oszczędności rzędu 590 mln euro rocznie. W 2019 r. UE osiągnęła porozumienie w sprawie handlu z blokiem handlowym Mercosur (obejmującym Argentynę, Brazylię, Paragwaj i Urugwaj), podpisała umowę handlową z Wietnamem, weszła również w życie umowa handlowa UE z Japonią. Umowa z Japonią mogłaby przełożyć się na zwiększenie wywozu do Japonii o ponad jedną trzecią, co pozwoliłoby zaoszczędzić miliard euro w należnościach celnych.

Komisja prowadzi negocjacje handlowe w przejrzysty sposób, systematycznie publikując negocjowane teksty, sprawozdania sporządzone po zakończeniu poszczególnych rund negocjacji i dokumenty wyjaśniające oraz regularnie przekazuje sprawozdania w tym zakresie Parlamentowi Europejskiemu i państwom członkowskim.

UE opowiada się za otwartymi rynkami, ale nie jest niefrasobliwym zwolennikiem wolnego handlu. Utrzymuje ona równowagę między otwartością a zagwarantowaniem przestrzegania zasad oraz ochrony przemysłu UE przed nieuczciwym handlem i nieuzasadnionymi barierami. Od 2014 r. UE usunęła niemal 90 barier w dostępie do rynku w państwach spoza UE, co wywarło wpływ na szereg sektorów przemysłu UE i na eksport o wartości około 8,2 mld euro rocznie. Wprowadziła również ponad 30 środków ochrony handlu, chroniąc ponad 350 tys. miejsc pracy.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/trade_pl
Dokument Komisji Europejskiej otwierający debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacją

Współpraca międzynarodowa i rozwój

Rozwój leży u podstaw polityki zagranicznej UE – Unia zapewni ponad połowę środków na rzecz rozwoju na poziomie globalnym.

Relacje UE z zagranicą opierają się na zasadzie solidarności i współpracy. Wyzwania związane ze zmianą klimatu, brutalnym ekstremizmem, handlem ludźmi i nieuregulowaną migracją nie uznają granic. Zaś wyeliminowanie skrajnego ubóstwa będzie wymagało współpracy z krajami partnerskimi w rozwijających się częściach świata.

Co robi UE?

UE postrzega **współpracę na rzecz rozwoju** nie jako formę „działalności charytatywnej”, ale jako inwestycję w pomyślną, wspólną przyszłość. UE jest zatem wiodącą zwolenniczką Agendy Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – we własnym **Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju** z maja 2017 r. UE wskazała, w jaki sposób zamierza skoncentrować się na „ludziach, planecie, dobrobycie, pokoju i partnerstwie” w dążeniu do osiągnięcia **celów zrównoważonego rozwoju wyznaczonych w Agendzie 2030**.

Celem UE jest wyeliminowanie przyczyn ubóstwa. Oznacza to nie tylko wsparcie w zapewnianiu zadowalającego dostępu do żywności, czystej wody, opieki zdrowotnej, kształcenia i ziemi oraz wsparcie na rzecz rozbudowywania kluczowej infrastruktury transportowej i energetycznej i dbania o czystość środowiska. Wiąże się to również z budowaniem i wzmacnianiem demokracji, praw człowieka (uwzględniając równouprawnienie mężczyzn i kobiet) i praworządności. Bez zadbania o te kwestie budowanie bezpiecznych i stabilnych społeczeństw, których członkowie będą cieszyli się dobrobytem, a lokalne przedsiębiorstwa będą miały możliwość inwestowania, rozwoju i tworzenia trwałych miejsc pracy, nie będzie możliwe.

Na całym świecie 140 misji dyplomatycznych (delegatur) UE współpracuje z krajami partnerskimi w celu opracowania programów długoterminowych. Po zatwierdzeniu programów przez Parlament Europejski i państwa członkowskie zarządza się nimi na miejscu z wykorzystaniem środków pieniężnych z budżetu ogólnego UE oraz specjalnego **Europejskiego Funduszu Rozwoju**. W latach 2014–2020 UE przeznaczy łącznie około 82 mld euro na finansowanie zewnętrzne za pośrednictwem dotacji, przetargów i wsparcia na rzecz budżetów państwa, przy czym w coraz większym stopniu finansowanie UE wykorzystuje się jako kapitał załączkowy służący jako zachęta dla miejscowych inwestycji publicznych i prywatnych.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/international-cooperation-and-development_pl

facebook.com/europeaid

@europeaid

Pomoc humanitarna i ochrona ludności

UE wraz z jej państwami członkowskimi jest największym darczyńcą pomocy humanitarnej na świecie. Zapewnia pomoc doraźną i koordynuje jej udzielanie osobom z obszarów dotkniętych klęskami żywiołowymi zarówno w Europie, jak i w najdalszych zakątkach świata.

UE udziela doraźnej pomocy ofiarom kryzysów. W 2017 r. dzięki pomocy UE opiewającej na 2,2 mld euro udało się pomóc ponad 120 mln osób w ponad 80 państwach. Dążenia UE to:

- ratowanie i ochrona życia, przynoszenie ludziom ulgi w cierpieniu i zapobieganie mu, a także ochrona integralności i godności ludności dotkniętej klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka,
- zagwarantowanie błyskawicznej reakcji na sytuacje wyjątkowe zarówno w UE, jak i poza jej granicami,
- ograniczenie ryzyka występowania klęsk żywiołowych, na przykład przy pomocy strategii ukierunkowanych na łagodzenie skutków zmiany klimatu,
- zwiększenie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych, na przykład przez opracowywanie systemów wczesnego ostrzegania,
- zapewnienie sprawnego przekształcenia działań w strategię pomocy rozwojowej, gdy operacje przeprowadzane w sytuacji nadzwyczajnej dobiegają końca,
- wzmocnienie ogólnej odporności ludności, na przykład przez inwestowanie w jej przygotowanie do klęsk żywiołowych, które mogą wystąpić w przyszłości,
- ochrona dzieci, których dosięgnęły skutki katastrof spowodowanych przez człowieka lub klęsk żywiołowych.

Co robi UE?

UE reaguje na sytuacje kryzysowe za pośrednictwem działającej w ramach Komisji Europejskiej **Dyrekcji Generalnej ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (ECHO)**, która zapewnia błyskawiczną i skuteczną doraźną pomoc UE, wykorzystując dwa główne mechanizmy działania: **pomoc humanitarną** oraz **ochronę ludności**. UE jest największym dawcą pomocy humanitarnej w przypadku wielu sytuacji kryzysowych, angażuje się m.in. w:

- pomoc doraźną na rzecz wysiedleńców na terenie Syrii i uchodźców w państwach sąsiadujących,
- pomoc humanitarną na rzecz uchodźców i osób wewnątrznie przesiedlonych w Grecji, **Iraku, Turcji i Jemenie**,
- projekty w zakresie udzielania ratującej życie pomocy humanitarnej na rzecz najbardziej dotkniętych społeczności w **Sudanie Południowym** i **Republice Środkowoafrykańskiej**,
- pomoc społecznościom z obszarów najbardziej narażonych na klęski żywiołowe w lepszym przygotowaniu się na tego typu sytuacje i likwidowaniu ich skutków. Każde euro wydane na poprawę gotowości pozwala zaoszczędzić do siedmiu euro, które wydano by w następstwie klęski żywiołowej.

UE wysyła zespoły, aby udzieliły pomocy w wielu sytuacjach kryzysowych w UE i na całym świecie, stosując **Unijny Mechanizm Ochrony Ludności**, przykładowo przez:

- koordynowanie operacji gaszenia pożarów i współfinansowanie kosztów transportowych tych operacji w Europie w **sezonie letnich pożarów**, szczególnie nasilonych w 2017 r.,
- przekazywanie wiedzy fachowej oraz wysyłanie zespołów i sprzętu do krajów na całym świecie dotkniętych trzęsieniami ziemi (Irak, Meksyk), powodziami (Albania, Peru) i epidemiami (Uganda, Bangladesz) w 2017 r.,
- pomoc osobom dotkniętym przez huragany Irma i Maria na Karaibach we wrześniu 2017 r.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/humanitarian-aid-and-civil-protection_pl

facebook.com/ec.humanitarian.aid

@eu_echo

Sprawiedliwość i prawa podstawowe

UE gwarantuje swoim obywatelom szeroki zakres praw podstawowych i chroni ich przed przejawami dyskryminacji, natomiast jednolity unijny obszar sprawiedliwości pozwala rozwiązywać problemy prawne o wymiarze transgranicznym, które napotykają zarówno obywatele, jak i przedsiębiorstwa.

UE to coś więcej niż tylko jednolity rynek towarów i usług. Europejczycy wyznają wspólne wartości, które sprecyzowano w unijnych traktatach i w **Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej**, w której zagwarantowano prawa przysługujące obywatelom UE (każdy, kto posiada obywatelstwo państwa UE, jest jednocześnie również obywatelem Unii). Ponadto UE ułatwia życie Europejczykom, którzy uczą się, pracują lub wchodzą w związki małżeńskie w pozostałych państwach UE poprzez budowanie mostów między różnymi krajowymi systemami prawnymi w całej UE. W jednolitym obszarze sprawiedliwości niepodzielonym granicami państw obywatele będą mogli opierać się na jednym zbiorze praw i uzyskać dostęp do wymiaru sprawiedliwości na drugim krańcu kontynentu.

Co robi UE?

UE zabezpiecza ten zbiór praw, który obejmuje następujące elementy:

- przepisy zapobiegające **dyskryminacji** ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną,
- prawo każdej osoby do ochrony jej danych osobowych, dzięki **nowym przepisom** (tzw. RODO), które weszły w życie w maju 2018 r.,
- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, w której zebrano wszystkie prawa osobiste, obywatelskie, polityczne, gospodarcze i społeczne przysługujące w UE. Unia Europejska gwarantuje te prawa w swoim prawodawstwie,
- unijna **polityka w dziedzinie sprawiedliwości i praw podstawowych**, której najważniejsze założenia to: koordynacja przepisów w zakresie wymiaru sprawiedliwości, wprowadzenie minimalnych standardów w całej UE i umożliwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości na jednakowych zasadach we wszystkich państwach członkowskich. Przykładowo ofiarom przestępstw przysługuje jednolity zbiór praw minimalnych, bez względu na to, w którym państwie UE się znajdują. Koordynacja ta umożliwi również obywatelom korzystanie z przysługującego im prawa do swobodnego przemieszczania się, a przedsiębiorstwom – prowadzenie handlu i działalności na całym jednolitym rynku unijnym.

<http://bit.ly/2jknVdl>

Ponadto UE dąży do wzmocnienia obopólnego zaufania między sądami oraz administracjami państw członkowskich UE, dążąc do tego, by uznawały one wzajemnie orzeczenia sądowe. Jest to szczególnie istotne w sprawach cywilnych, takich jak: sprawy rozwodowe, sprawy o pieczę nad dzieckiem lub sprawy o należność z tytułu zobowiązań alimentacyjnych. **Eurojust** ułatwia współpracę między krajowymi organami wymiaru sprawiedliwości, która ma pomóc w walce z poważną przestępczością, taką jak: korupcja, terroryzm czy przemyt narkotyków i ich dystrybucja. **Europejskim nakazem aresztowania** zastąpiono natomiast długotrwałe procedury ekstradycyjne toczące się w celu wydania podejrzanych lub skazanych przestępców państwu, w którym wobec takiej osoby będzie lub było prowadzone postępowanie karne. Nowo utworzona **Prokuratura Europejska**, która ma rozpocząć pracę

od 2020 r., będzie prowadzić dochodzenia, ścigać i stawić przed sądem osoby oskarżone o przestępstwa przeciwko budżetowi UE, takie jak nadużycia finansowe, korupcja lub poważne transgraniczne oszustwa związane z VAT.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/justice-and-fundamental-rights_pl

facebook.com/EUJustice

@EU_Justice

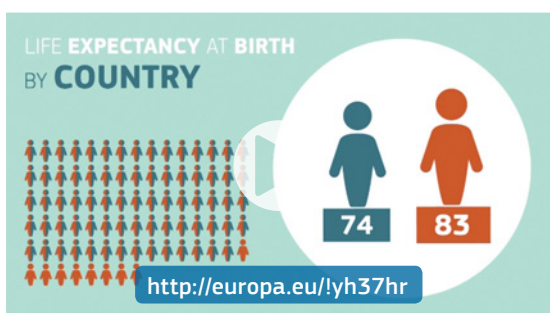
Zdrowie publiczne

Zdrowie obywateli jest jednym z najważniejszych priorytetów Unii Europejskiej. Polityka zdrowotna UE stanowi uzupełnienie polityk państw członkowskich i ma na celu zapewnienie wszystkim osobom mieszkającym w UE ochrony przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowia, a także dostępu do opieki zdrowotnej wysokiej jakości.

Chociaż zorganizowanie opieki zdrowotnej należy do kompetencji poszczególnych państw członkowskich, UE zajmuje się uzupełnianiem strategii krajowych w celu osiągnięcia wspólnych celów. Rola UE, polegająca na przygotowywaniu się i reagowaniu na poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia, ma zasadnicze znaczenie dla ochrony Europejczyków i obejmuje działania dotyczące **szczepień**, zwalczanie **oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe**, zapobieganie pandemiom i wszelkim chorobom zakaźnym, takim jak gorączka Ebola, a także ograniczanie ich zasięgu. Polityka zdrowotna UE przynosi również korzyści skali dzięki łączeniu zasobów, a także pomaga państwom stawić czoła wspólnym wyzwaniom, w tym w odniesieniu do czynników ryzyka chorób przewlekłych lub wpływu wydłużenia się średniego trwania życia na systemy opieki zdrowotnej

37

Co robi UE?

Polityka zdrowotna UE koncentruje się na przeciwdziałaniu poważnym ogólnounijnym zagrożeniom dla zdrowia, zapobieganiu chorobom oraz na zapewnianiu równych szans na pozostanie w dobrym zdrowiu i równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej dla wszystkich. Dobry stan zdrowia ludności sprzyja również gospodarce, dlatego też ambicją UE jest **zapewnienie dostępności, skuteczności i solidności systemów zdrowotnych w UE.**

UE prowadzi działania w wielu różnych obszarach, takich jak budowanie zdolności do zwiększenia stanu zaszczepienia, gromadzenie wiedzy na temat raka, promowanie zdrowego

stylu życia i zwalczanie palenia papierosów za pomocą przepisów prawodawstwa dotyczących używania tytoniu. Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób przeprowadza ocenę pojawiających się zagrożeń, aby UE i krajowe służby zdrowia mogły zareagować na czas. Ponadto, aby zapewnić pacjentom najskuteczniejsze leczenie, wszystkie leki dostępne w UE muszą zostać zatwierdzone na szczeblu krajowym lub unijnym (przez Europejską Agencję Leków), zanim trafią na rynek.

Głównym narzędziem służącym do wdrożenia unijnej polityki zdrowotnej jest trzeci **program działań UE w dziedzinie zdrowia**. Z jego budżetu wynoszącego 449 mln euro finansuje się projekty współpracy na szczeblu UE i wspólne działania podejmowane przez krajowe służby zdrowia, a także środki wsparcia organów pozarządowych i współpracy z organizacjami międzynarodowymi. Dodatkowo w ramach programu „Horyzont 2020” prowadzone są inwestycje o wartości 7,5 mld euro w badania naukowe i innowacje w dziedzinie zdrowia, natomiast w ramach **instrumentu „Łącząc Europę”**, funduszy strukturalnych UE i **planu inwestycyjnego dla Europy** prowadzone są inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i cyfryzację służby zdrowia.

Dzięki **europejskiej karcie ubezpieczenia zdrowotnego** osoby podróżujące mogą z łatwością uzyskać opiekę medyczną, jeżeli zachorują w trakcie pobytu w innym państwie członkowskim, natomiast w prawie Unii regulującym kwestię **transgranicznej opieki zdrowotnej** określono prawa obywateli w przypadku przekraczania granicy w celu odbycia planowego zabiegu czy przewidzianego leczenia. Za pośrednictwem **europejskiej sieci referencyjnej** pacjenci cierpiący na choroby rzadkie lub wieloczynnikowe korzystają z najlepszej dostępnej w Europie wiedzy specjalistycznej, nawet nie opuszczając swojego kraju pochodzenia.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/public-health_pl

@EU_Health

Bezpieczeństwo żywności

Działania UE ukierunkowane na bezpieczeństwo żywności zapewniają ochronę zdrowia ludzi, zwierząt i roślin na wszystkich etapach łańcucha żywnościowego, od produkcji do konsumpcji, przyczyniając się jednocześnie do tego, aby przemysł spożywczy dobrze prosperował.

Celem unijnej polityki bezpieczeństwa żywności jest dbanie o to, by żywność produkowana w UE lub do niej importowana była bezpieczna i miała wysoką wartość odżywczą oraz by była wytwarzana ze zdrowych roślin i zwierząt. Równocześnie polityka ta tworzy korzystne warunki funkcjonowania przemysłu spożywczego – największego europejskiego sektora pod względem produkcji i zatrudnienia. Troska o zdrowie jest obecna na każdym etapie procesu produkcji żywności, a jej przejawem jest zapobieganie zanieczyszczeniu żywności i promowanie higieny żywności, zdrowia roślin oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt. Ponadto unijne przepisy regulujące etykietowanie żywności zapewniają konsumentom dostęp do istotnych dla ich zdrowia informacji.

Co robi UE?

Podstawowe zasady odnoszące się do unijnej polityki bezpieczeństwa żywności określono w **ogólnym prawie żywnościowym UE**, którego przepisy zapewniają wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi, a także interesów konsumenta, jednocześnie gwarantując skuteczne funkcjonowanie jednolitego rynku. **Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności** zapewnia doradztwo naukowe w kwestiach związanych z żywnością, aby pomóc chronić ludzi, zwierzęta, rośliny i środowisko.

W ramach ogólnego prawa żywnościowego stworzono również procedury oraz narzędzia służące do zarządzania sytuacjami wyjątkowymi i kryzysowymi. Jednym z przykładów jest **system**

wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach, który pomaga zapewnić, aby z półek sklepowych usuwano żywność, która nie jest zgodna z przepisami europejskimi. Jeżeli wystąpienie znacznych ognisk chorób zwierząt lub zatrucia pokarmowego stanowi zagrożenie dla konsumentów, w każdym takim przypadku organy UE mogą śledzić przemieszczanie produktów spożywczych przy pomocy **systemu TRACES** (zintegrowanego skomputeryzowanego systemu weterynaryjnego).

UE dba również o zdrowie i dobrostan zwierząt w łańcuchu rolno-spożywczym. W UE wprowadzono mechanizmy umożliwiające podjęcie niezwłocznych działań na wypadek wystąpienia ognisk chorób zwierząt. Przepisy dotyczące zdrowia roślin chronią uprawy, owoce, warzywa i lasy przed szkodnikami i chorobami przewożonymi w całej UE lub przywożonymi z zagranicy.

Zmniejszenie skali zjawiska marnotrawienia żywności niesie ze sobą ogromny potencjał pod względem oszczędności zasobów i pieniędzy, a także ograniczenia wpływu żywności na środowisko. UE **przeciwdziała marnotrawieniu żywności**, jednocześnie zapewniając bezpieczeństwo żywności, przez doprecyzowanie odpowiednich przepisów UE, aby ułatwić wszystkim podmiotom (publicznym i prywatnym) podejmowanie działań oraz przez promowanie wymiany innowacji i najlepszych praktyk w tym obszarze.

<http://europa.eu/!Cj46Yw>

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/food-safety_pl

Konsumenci

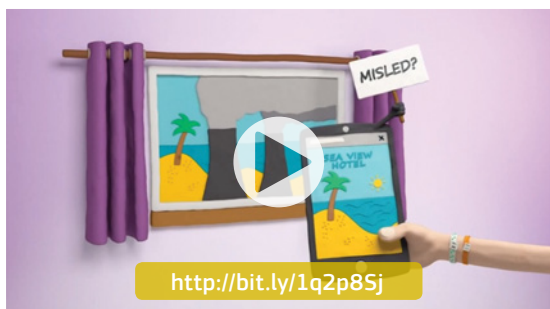
Polityka konsumencka UE stoi na straży praw konsumentów, zapewnia bezpieczeństwo produktów, przyczynia się do podejmowania świadomych wyborów przy kupnie towarów i usług, a także oferuje narzędzie służące do rozwiązywania problemów, jeżeli coś pójdzie nie tak.

Jednolity rynek unijny oferuje konsumentom większy wybór, elastyczność, wyższą jakość i lepszy stosunek wartości do ceny. Może jednak również nastręczać konsumentom trudności, szczególnie w szybko rozwijających się obszarach, takich jak: usługi cyfrowe, energetyczne i finansowe. W ramach polityki konsumenckiej UE zapewnia się poszanowanie praw jednostek w sytuacji, w której napotkają jakiegokolwiek problemy przy zakupie towarów lub usług z innych państw członkowskich UE, również przez internet. Ułatwia to budowanie zaufania konsumentów w całej UE, co przynosi również korzyści przedsiębiorstwom prowadzącym transgraniczną działalność handlową na jednolitym rynku UE.

Co robi UE?

UE przyznaje konsumentom szereg praktycznych uprawnień, z których mogą skorzystać w przypadku wystąpienia trudności.

- W odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu opracowano minimalne standardy w zakresie praw pasażerów; ponadto w przypadku odwołania połączeń lub wystąpienia poważnych opóźnień udziela się stosownych informacji i wsparcia oraz wypłaca się odszkodowania.
- W przypadku zakupów przez internet konsumenci mają 14 dni na przemyślenie swojej decyzji o zakupie i na wycofanie się z transakcji kupna. Konsumenci mogą zawsze zwrócić produkt w terminie 2 tygodni, aby odzyskać swoje pieniądze.
- Od czerwca 2017 r. **zniesiono opłaty roamingowe**. Europejczycy podróżujący na obszarze UE płacą obecnie cenę krajową za połączenia głosowe, SMS-y i transmisję danych w roamingu.
- Jeżeli przedmiot zakupiony w UE (przez internet lub w sklepie) nie odpowiada opisowi przedstawionemu w reklamie lub nie funkcjonuje w prawidłowy sposób, konsument jest uprawniony do dochodzenia przynajmniej jego bezpłatnej naprawy lub wymiany.

<http://bit.ly/1q2p8Sj>

- W nowych unijnych przepisach dotyczących kredytów hipotecznych obowiązujących od 2016 r. ustanowiono obowiązek zawierania jednoznacznych informacji w reklamach oraz terminowego informowania konsumentów przed podpisaniem umowy.

UE udziela również wsparcia na rzecz szybkiego i skutecznego rozstrzygnięcia sporów z przedsiębiorstwami handlowymi. Tego rodzaju tanie, szybkie postępowania można przeprowadzać w celu rozstrzygnięcia zarówno sporów krajowych, jak i sporów transgranicznych. Platforma **internetowego rozstrzygnięcia sporów** umożliwia konsumentom i przedsiębiorstwom handlowym rozstrzygnięcie sporów – dotyczących zakupów dokonanych online – w całości przez internet. **Sieć Europejskich Centrów Konsumenckich** udziela konsumentom bezpłatnego wsparcia i porad w kwestii dokonywanych przez nich zakupów transgranicznych.

Zabawki, urządzenia elektryczne, kosmetyki i produkty lecznicze podlegają rygorystycznym normom bezpieczeństwa, a restrykcyjne przepisy zapewniają wycofywanie produktów niebezpiecznych z rynku. Każdego roku za pośrednictwem unijnego systemu **RAPEX** zgłaszanych jest ponad 200 różnych **produktów niebezpiecznych**.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/consumers_pl

facebook.com/EUJustice

@EU_Consumer

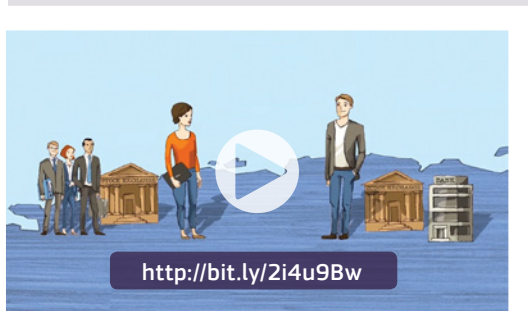
Usługi bankowe i finansowe

UE prowadzi działania na rzecz zapewnienia solidności i bezpieczeństwa systemu finansowego oraz zagwarantowania, aby jednolity rynek oferował konsumentom i przedsiębiorstwom potrzebne im produkty finansowe.

Institucje i rynki finansowe odgrywają kluczową rolę w procesie stabilizacji i wzrostu gospodarki UE. Wspomniane instytucje i rynki zapewniają finansowanie gospodarstwu domowemu i przedsiębiorstwom, umożliwiając osobom fizycznym oszczędzanie i inwestowanie, ubezpieczając od ryzyka i ułatwiając dokonywanie płatności.

Zakłócenie systemu finansowego może mieć daleko idące konsekwencje. Kryzys finansowy z 2008 r. potwierdził, że żadne państwo UE nie jest w stanie zarządzać sektorem finansowym ani sprawować nadzoru nad stabilnością finansową w pojedynkę. W następstwie kryzysu UE przeprowadziła ambitne reformy służące wzmocnieniu unijnego systemu finansowego i poprawieniu zdolności UE do radzenia sobie ze wstrząsami finansowymi i gospodarczymi w przyszłości. Działania w tym zakresie obejmowały wzmocnienie przepisów dotyczących ochrony depozytów na wypadek upadłości banku.

Co robi UE?

UE zamierza stworzyć silny, bezpieczny sektor finansowy, wzmacniając nadzór nad instytucjami finansowymi i przyjmując przepisy regulujące kwestie związane ze złożonymi produktami finansowymi. Komisja Europejska kontynuuje prace nad utrzymaniem stabilnego i odpornego systemu finansowego, a także zamierza odnieść się do pozostałych czynników ryzyka i dostosowywać ramy regulacyjne do postępu technologicznego i gospodarczego.

W **jednolitym zbiorze przepisów** ustanowiono wspólne zasady dotyczące nadzoru nad wymogami kapitałowymi dla banków, zwiększenia ochrony deponentów i zarządzania bankami znajdującymi

się w trudnej sytuacji. W ramach unii bankowej odpowiedzialność za sprawowanie nadzoru bankowego oraz za restrukturyzację i uporządkowaną likwidację banków przeniesiono z organów na szczeblu krajowym na organy na szczeblu unijnym w 19 państwach członkowskich należących do strefy euro. **Unia rynków kapitałowych** stworzyła ramy niezbędne do uruchomienia kapitału na poziomie Europy i przekierowania go do wszystkich przedsiębiorstw, uwzględniając małe i średnie przedsiębiorstwa, oraz przeznaczenia go na realizację projektów infrastrukturalnych, które wymagają takiego kapitału do tego, by się rozwijać i tworzyć nowe miejsca pracy.

Jak dotąd nie ustanowiono jeszcze w pełni zintegrowanego jednolitego unijnego rynku **konsumenckich usług finansowych**, które nadal są świadczone głównie na szczeblu krajowym. Utrudnia to konsumentom uzyskanie transgranicznego dostępu do produktów finansowych, takich jak rachunki bankowe, karty kredytowe, kredyty hipoteczne i ubezpieczenia lub przenoszenie takich produktów za granicę. UE podejmuje wysiłki na rzecz zagwarantowania, aby usługi finansowe były lepiej przystosowane do potrzeb konsumentów i inwestorów detalicznych. Na przykład wdrożono środki na rzecz zagwarantowania prawa do dostępu do podstawowych numerów rachunków bankowych na terytorium całej UE. UE dąży również do lepszego wykorzystania potencjału cyfryzacji i zmian technologicznych, aby poprawić dostępność usług finansowych dla konsumentów.

UE przedstawiła **Plan działania w zakresie finansowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego**, który jest inwestycją uwzględniającą kwestie środowiskowe, społeczne i związane z zarządzaniem. Plan ten stanowi część wysiłków podejmowanych przez unię rynków kapitałowych na rzecz połączenia finansowania ze szczególnymi potrzebami gospodarki europejskiej z korzyścią dla planety i naszego społeczeństwa. Jego realizacja jest również jednym z najważniejszych kroków w kierunku wdrożenia **porozumienia paryskiego** i programu UE na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/banking-and-finance_pl

Konkurencja

Celem unijnych reguł konkurencji jest zapewnienie wszystkim przedsiębiorstw możliwości prowadzenia sprawiedliwej i równej konkurencji na jednolitym rynku z korzyścią dla konsumentów, przedsiębiorstw i ogólnie rozumianej europejskiej gospodarki.

Wspólnie z krajowymi organami ochrony konkurencji i sądami krajowymi Komisja Europejska wdraża **unijną politykę w dziedzinie konkurencji** i przepisy służące zapewnieniu przedsiębiorstw możliwości uczciwego konkurowania ze sobą. Pozwala to obniżyć ceny i poprawiać jakość, zachęca do wprowadzania innowacji i zwiększania efektywności oraz zapewnia konsumentom większy wybór.

Co robi UE?

Komisja podejmuje działania w odniesieniu do:

- karteli lub innych niezgodnych z prawem ustaleń między przedsiębiorstwami, mających na celu unikanie konkurencji lub ustalanie sztucznie zawyżonych cen,
- przypadków, w których duże podmioty nadużywają pozycji dominującej na rynku, aby próbować wyprzeć z niego konkurentów lub naliczyć wygórowane ceny,
- przypadków połączenia i przejęcia przedsiębiorstw, które mogłyby ograniczyć konkurencję na jednolitym rynku,
- **wsparcia finansowego (pomocy państwa) udzielanego przedsiębiorstwom przez rządy UE**, które może zakłócać konkurencję na jednolitym rynku przez zapewnianie korzyści tylko niektórym przedsiębiorstwom,
- promowania kultury konkurencji na szczeblu międzynarodowym, tak aby przedsiębiorstwa z UE mogły działać na rynkach w innych częściach świata na zasadach uczciwej konkurencji.

Postępowania wyjaśniające prowadzone przez UE w związku z praktykami antykonkurencyjnymi mogą dotyczyć nie tylko towarów, ale również zawodów i usług. Komisja monitoruje wsparcie, jakiego rządy państw członkowskich udzielają przedsiębiorstwom, aby upewnić się, że nie wiąże się ono z przyznaniem niektórym przedsiębiorstwom nieuczciwej przewagi nad ich konkurentami. Pomoc państwa może zostać uznana za dopuszczalną, jeżeli wspiera lub promuje regiony w niekorzystnym położeniu, małe i średnie przedsiębiorstwa, badania i rozwój, ochronę środowiska, szkolenia, zatrudnienie lub kulturę.

W 2016 i 2017 r. Komisja nałożyła grzywny na członków kartelu producentów samochodów ciężarowych składającego się z sześciu wiodących przedsiębiorstw, które produkują ponad 90 proc. średnich i dużych samochodów ciężarowych sprzedawanych w Europie: Scania, Daimler, DAF, Iveco, MAN i Volvo/Renault. Komisja nałożyła na te przedsiębiorstwa grzywnę w łącznej wysokości 3,8 mld euro. Pieniądze te trafią do budżetu UE, co zmniejszy wkład podatników.

Duże przedsiębiorstwa nie mogą wykorzystywać swojej siły przetargowej do narzucania warunków, które mogłyby utrudnić ich dostawcom lub konsumentom prowadzenie interesów z ich konkurentami. Na przykład w 2017 r. **Komisja Europejska nałożyła na spółkę Google grzywnę w wysokości 2,42 mld euro** z tytułu nadużywania pozycji dominującej w sektorze wyszukiwarek internetowych przez faworyzowanie własnej porównywarki cen w wynikach wyszukiwania i obniżanie pozycji porównywarek swoich konkurentów. Natomiast w lipcu 2018 r. **firmę Google ukarano grzywną w wysokości 4,34 mld euro** za nakładanie niezgodnych z prawem ograniczeń na producentów urządzeń z systemem Android. Więcej informacji na ten temat można znaleźć pod adresem https://ec.europa.eu/competition/consumers/how/index_pl.html.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/competition_pl

@EU_Competition

System podatkowy

Choć odpowiedzialność za ustalanie wysokości podatków i ich pobieranie spoczywa na rządach krajowych, UE zapewnia, aby osoby lub przedsiębiorstwa z innego państwa członkowskiego nie były narażone na dyskryminację oraz aby podatki nie utrudniały funkcjonowania jednolitego rynku UE.

Co do zasady rządy państw członkowskich dysponują szeroko zakrojoną swobodą w zakresie przyjmowania swoich przepisów podatkowych zgodnie ze swoimi priorytetami krajowymi. Muszą jednak przestrzegać przy tym pewnych podstawowych zasad, takich jak zasada niedyskryminacji i zasada poszanowania swobody przepływu towarów i usług na jednolitym rynku. Coraz większa liczba przedsiębiorstw i osób fizycznych prowadzi działalność w więcej niż jednym państwie, co ułatwia im podejmowanie działań w celu zapłacenia możliwie jak najniższego podatku (unikanie opodatkowania) lub niezapłacenia należnego podatku dzięki stosowaniu zgodnych z prawem środków (uchylanie się od opodatkowania). Państwo działające w pojedynkę nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać tych problemów, dlatego też państwa członkowskie UE współpracują ze sobą na rzecz ustanowienia sprawiedliwego systemu podatkowego.

Co robi UE?

UE nie pełni żadnej bezpośredniej roli w procesie podwyższania podatków ani ustalania ich stawek. Zadaniem UE jest sprawowanie nadzoru nad krajowymi przepisami podatkowymi, aby zagwarantować ich zgodność z określonymi celami Unii, takimi jak:

- promowanie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy,
- zapewnianie swobodnego przepływu towarów, usług i kapitału w ramach jednolitego rynku UE,
- dbanie o to, aby przedsiębiorstwa w jednym państwie nie dysponowały nieuczciwą przewagą nad konkurentami w innym państwie,
- dbanie o to, by stawki podatków nie prowadziły do dyskryminowania konsumentów, pracowników ani przedsiębiorstw z innych państw UE.

Rządy wszystkich państw członkowskich muszą osiągnąć porozumienie przy podejmowaniu decyzji dotyczących kwestii podatkowych na szczeblu UE, aby należycie uwzględnić interesy poszczególnych państw UE. W przypadku niektórych podatków – takich jak podatek od wartości dodanej lub akcyza na benzynę, wyroby tytoniowe i alkohol – państwa członkowskie zasadniczo zgodziły się dostosować swoje przepisy i stosować minimalne stawki tych podatków, aby nie dopuścić do nieuczciwej konkurencji w ramach jednolitego rynku.

Przepisy podatkowe jednego państwa członkowskiego nie powinny zapewniać osobom ani przedsiębiorstwom możliwości unikania opodatkowania w innym państwie. Działania podejmowane na szczeblu UE są kluczowe dla rozwiązania

tego problemu. Po przyjęciu [planu działania UE](#) w 2012 r. podjęto wiele działań legislacyjnych, których celem jest zwalczanie oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania.

Ścisła współpraca między administracjami podatkowymi ułatwia również zapobieganie wykorzystywaniu przez przedsiębiorstwa luk w prawie podatkowym poszczególnych państw, aby obniżyć kwoty należnych podatków.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/taxation_pl

Cła

Unia celna UE oznacza, że wszystkie państwa członkowskie współpracują ze sobą na rzecz zapewnienia swobodnego przepływu towarów przywożonych do UE oraz zagwarantowania, że towary te są bezpieczne dla ludzi, zwierząt i środowiska.

Państwa należące do unii celnej stosują te same taryfy celne w odniesieniu do towarów przywożonych na ich terytorium z zagranicy i nie stosują żadnych wewnętrznych taryf celnych. W przypadku UE oznacza to brak należności celnych za przewożenie towarów z jednego państwa członkowskiego do innego.

Unia celna UE stanowi jedną z nielicznych wyłącznych kompetencji Unii Europejskiej. Komisja Europejska przedstawia wnioski dotyczące przepisów regulujących kwestie celne na szczeblu UE i dba o ich wdrożenie.

Co robi UE?

W praktyce **unią celną UE** zarządzają **krajowe administracje celne** działające jak jeden organ. Administracje te chronią konsumentów przed towarami, które mogą okazać się niebezpieczne lub szkodliwe dla ich zdrowia, i zapewniają ochronę zwierząt i środowiska przed chorobami roślin i zwierząt. Wnoszą one również wkład w walkę z przestępczością zorganizowaną i terroryzmem i dbają o to, by skarby europejskiego dziedzictwa nie były przemycane za granicę.

Administracje celne przeciwdziałają również nielegalnemu wywozowi odpadów, ponieważ ochrona środowiska stanowi jedno z ich kluczowych zadań. Jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa, unia celna oznacza, że niezależnie od miejsca, w którym

towary zostaną wwieszone na terytorium UE, będą one podlegały tym samym przepisom, a po przejściu odpraw celnych będą mogły być przedmiotem swobodnego obrotu na całym obszarze celnym UE lub będą mogły zostać sprzedane w dowolnym miejscu na tym obszarze.

Przykładowo w 2016 r. ponad 2 tys. unijnych urzędów celnych pracujących przez 365 dni w roku rozpatrzyło niemal 313 mln zgłoszeń celnych.

Obecnie unijna polityka celna koncentruje się na następujących obszarach:

- dbanie o to, aby wszystkie państwa członkowskie prowadziły ze sobą skuteczną i efektywną współpracę w ramach unii celnej,
- przedstawianie wniosków prawodawczych i procedur służących poprawieniu ochrony i bezpieczeństwa obywateli, a także ułatwieniu legalnego handlu,
- wspieranie państw UE w wymianie informacji, które mogłyby okazać się przydatne dla agencji celnych,
- dbanie o utrzymanie swobody przepływu towarów z jednego państwa członkowskiego do innego w ramach jednolitego rynku UE.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/customs_pl

Kultura i media

UE podejmuje wysiłki na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego Europy i zagwarantowania jego powszechnej dostępności. Unia wspiera sztukę i stwarza warunki sprzyjające rozwojowi sektora kultury i sektora kreatywnego, w szczególności za pośrednictwem programu „Kreatywna Europa”.

Kultura i kreatywność leżą u podstaw projektu europejskiego i unijnej polityki kulturalnej. Bogate dziedzictwo kulturowe Europy i dynamiczne sektory kreatywne niezwykle wzbogacają życie milionów ludzi, są dla nich źródłem przyjemności i poczucia tożsamości.

UE dąży do zapewnienia ochrony dziedzictwa kulturowego i różnorodności we wszystkich państwach oraz do wykorzystania wkładu sektora kultury i sektora kreatywnego w rozwój gospodarki i społeczeństwa. Celem polityki UE jest również przezwyciężenie wspólnych wyzwań, takich jak przechodzenie na produkcję cyfrową i treści cyfrowe lub sposoby zachęcania do wprowadzania innowacji w sektorze kultury. **Nowy europejski program na rzecz kultury** obejmuje konkretne działania na rzecz pełnego wykorzystania potencjału kultury.

Co robi UE?

<http://bit.ly/2jmBE3d>

Celem programu „Kreatywna Europa” jest – w trakcie siedmioletniego okresu realizacji – wzmocnienie europejskiego sektora kultury i europejskiego sektora kreatywnego oraz przekazanie finansowania na rzecz około 3,7 tys. organizacji kulturowych, 250 tys. artystów i osób zawodowo związanych z kulturą, ponad 7 tys. kin i 2,8 tys. filmów oraz 4,5 tys. tłumaczeń książek. W ramach programu inwestuje się 1,46 mld euro, aby:

- promować różnorodność kulturową i językową Europy,
- napędzać wzrost gospodarczy i konkurencyjność w sektorach kreatywnych,
- tworzyć warunki sprzyjające jak najpowszechniejszemu wykorzystywaniu technologii cyfrowych i opracowywaniu nowych modeli biznesowych w sektorze kreatywnym i w sektorze kultury,
- przedstawiać utwory szerszej publiczności w Europie i na arenie międzynarodowej.

Program „Kreatywna Europa” promuje również inicjatywy, takie jak **nagrody UE** w obszarze dziedzictwa kulturowego, architektury, literatury i muzyki, **znak dziedzictwa europejskiego** oraz **europejskie stolice kultury**. Celem Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego w 2018 r. było zachęcenie większej liczby osób do odkrywania i poznania europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz wspieranie poczucia przynależności do wspólnej przestrzeni europejskiej.

Komisja koordynuje również działania w obszarze kształtowania polityki, badań naukowych i sprawozdawczości w szeregu dziedzin, poczynając od umiejętności korzystania z mediów i dystrybucji cyfrowej, a kończąc na zachowaniu dziedzictwa kulturowego lub kwestiach kulturowych w stosunkach zewnętrznych. Ponadto Komisja wspiera **współpracę i wzajemne uczenie się** między państwami członkowskimi.

Celem unijnej **polityki audiowizualnej i medialnej** jest zagwarantowanie, aby media audiowizualne (film, telewizja i materiały wideo) zostały objęte – podobnie jak inne towary i usługi – przepisami obowiązującymi na szczeblu unijnym, co zapewniłoby ich swobodny i sprawiedliwy przepływ na jednolitym rynku niezależnie od formy, w jakiej są one dostarczane. UE wspiera również proces tworzenia i dystrybuowania europejskich filmów i innych treści, aby promować różnorodność kulturową

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/culture-and-media_pl

facebook.com/CreativeEuropeEU

@europe_creative

Młodzież

Za pośrednictwem swojej polityki i programów na rzecz młodzieży UE dąży do zapewnienia osobom młodym możliwości pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego oraz stworzenia im dodatkowych szans w obszarze edukacji i na rynku pracy.

Włączenie społeczne osób młodych ma kluczowe znaczenie dla społeczeństwa europejskiego i życia demokratycznego w Europie. Celem **strategii UE na rzecz młodzieży** jest wspieranie osób młodych w wejściu w dorosłość, poprawienie ich stanu zdrowia i samopoczucia, zwiększenie ich udziału w życiu społecznym oraz zaangażowanie ich w działalność wolontariacką i działania solidarnościowe, a także zwiększenie poziomu zatrudnienia i przedsiębiorczości wśród młodzieży. Strategie UE na rzecz młodzieży zapewniają również osobom młodym możliwość uzupełniania luk w wykształceniu i umiejętnościach, aby osoby te mogły lepiej dostosować się do wyzwań i przyczynić się do pozytywnych zmian społecznych. Ma to szczególnie istotne znaczenie ze względu na fakt, że bezrobocie młodzieży nadal utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie.

Co robi UE?

UE realizuje szereg programów i inicjatyw ułatwiających osobom młodym w Europie odgrywanie aktywniejszej roli w społeczeństwie i czerpanie korzyści z możliwości zdobywania doświadczeń w innych krajach. Wspomniane programy i inicjatywy obejmują w szczególności:

- „Erasmus+”, czyli unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu w Europie. Dzięki budżetowi w wysokości 14,7 mld euro program ten zapewnia ponad 4 mln Europejczyków możliwość pozyskania wiedzy i umiejętności przez doświadczenia zdobywane za granicą, takie jak studia, praktyki, przygotowanie zawodowe, wymiany młodzieży, nauczanie, szkolenia, praca z młodzieżą i sport,
- Komisja podkreśla potrzebę prowadzenia **uporządkowanego dialogu** rozumianego jako instrument wzajemnej komunikacji między osobami młodymi a decydentami, aby uzyskiwać opinie bezpośrednio od osób młodych na temat obszarów polityki, które ich dotyczą. Proces uporządkowanego dialogu, podzielony na 18-miesięczne cykle, koncentruje się na konkretnych zagadnieniach i zapewnia osobom młodym możliwość przedstawienia swojego stanowiska na dany temat,
- program „Erasmus dla młodych przedsiębiorców” ułatwia zapewnianie nowym lub młodym europejskim przedsiębiorcom umiejętności niezbędnych do założenia i prowadzenia małego przedsiębiorstwa,
- **Europejski Korpus Solidarności** to inicjatywa UE mająca na celu zapewnianie osobom młodym możliwości wyrażenia solidarności poprzez udział w działaniach na rzecz społeczności i mieszkańców we własnym kraju lub za granicą,
- **program gwarancji dla młodzieży** dysponujący budżetem w wysokości 8,8 mld euro wspiera zatrudnienie młodzieży przez zapewnienie, aby wszystkie osoby młode poniżej 25. roku życia otrzymały w ciągu 4 miesięcy od ukończenia kształcenia formalnego lub uzyskania statusu bezrobotnego konkretną, korzystną ofertę zatrudnienia, przygotowania zawodowego, praktyki lub dalszego kształcenia.

Europejski Portal Młodzieżowy dostarcza informacji na temat tych i innych inicjatyw unijnych skierowanych do osób młodych w całej Europie, przy czym **EURES**, Europejski Portal Mobilności Zawodowej, również ułatwia nawiązywanie kontaktów między osobami poszukującymi pracy a przedsiębiorstwami poszukującymi pracowników.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/youth_pl

facebook.com/EuropeanYouthEU/

@EuropeanYouthEU

Sport

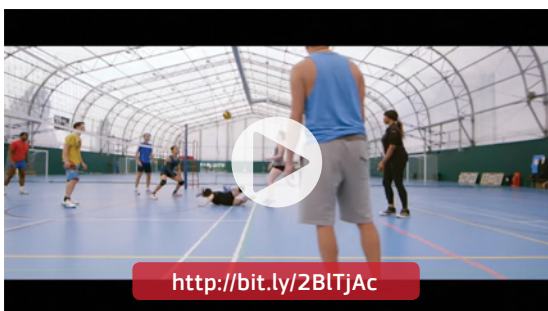
UE propaguje korzyści dla zdrowia i pozytywne wartości wynikające z uprawiania sportu, wspiera współpracę między decydentami oraz prowadzenie dialogu z organizacjami sportowymi i podejmuje działania na rzecz rozwiązania problemów związanych m.in. z dopingiem, ustawianiem meczów i przemocą.

Sport i ćwiczenia fizyczne stanowią nieodłączną część życia milionów Europejczyków. Poza korzystnym wpływem na stan zdrowia i samopoczucie sport pomaga przeciwdziałać zjawiskom, takim jak rasizm, wykluczenie społeczne i różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn. Sport przynosi również istotne korzyści gospodarcze i stanowi ważny instrument wykorzystywany w kontekście stosunków zewnętrznych UE. **Polityka UE w obszarze sportu** jest obecnie prowadzona głównie za pośrednictwem programu „Erasmus+”.

Co robi UE?

UE traktuje sport jako aktywność umożliwiającą utrzymanie odpowiedniego stanu zdrowia, która sprzyja tworzeniu więzi społecznych i włączeniu społecznemu oraz przyczynia się do propagowania równych szans.

- „Erasmus+” współfinansuje inicjatywy ukierunkowane na pomoc w rozwijaniu i wdrażaniu innowacyjnych pomysłów i praktyk oraz dzieleniu się nimi, co służy promowaniu masowego sportu. Program „Erasmus+” w dziedzinie sportu przyczynia się do rozwijania europejskiego wymiaru sportu, dzięki pogłębieniu współpracy między organizacjami sportowymi, organami publicznymi i innymi stronami.
- Sport ma moc łączenia ponad podziałami społecznymi i budzenia w ludziach potencjału. Stwarza też możliwości rozwijania zdolności przywódczych. Państwa członkowskie UE ubiegające się o dotacje z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zachęca się do uwzględniania projektów, które promują włączenie społeczne poprzez sport. W konkursie **#BeInclusive EU Sport Awards** nagradza się organizacje, które wykorzystują moc sportu do wzmocnienia integracji społecznej grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.
- **Europejski Tydzień Sportu** ma zachęcać Europejczyków do aktywności w życiu codziennym.
- Komisja Europejska zachęca organizacje sportowe do wdrażania **dobrego zarządzania**.
- Komisja Europejska stopniowo wprowadza zagadnienia związane ze sportem do porozumień dwustronnych zawieranych z państwami spoza UE.

<http://bit.ly/2BITjAc>

Kwestie związane ze współpracą państw członkowskich w dziedzinie sportu uzgodniono w ramach wieloletniego planu prac UE w dziedzinie sportu. W **ostatnim planie** (na lata 2017–2020) określono trzy priorytety: uczciwość w sporcie, gospodarczy wymiar sportu oraz sport i społeczeństwo. Komisja Europejska współpracuje z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami nad promocją roli sportu, a także nad znalezieniem rozwiązań problemów, z jakimi boryka się sport w Europie.

Z **badania Eurobarometru dotyczącego sportu i aktywności fizycznej** wynika, że obywatelom Unii brakuje odpowiedniej dawki ruchu. W ramach **polityki zdrowotnej UE** promuje się aktywność fizyczną zarówno przez dzielenie się dobrymi

praktykami w gronie państw członkowskich UE i z zainteresowanymi stronami, jak i przy pomocy platformy UE ds. żywienia, aktywności fizycznej i zdrowia, na której znajduje się forum dotyczące zwalczania negatywnych tendencji.

W **wytycznych UE dotyczących aktywności fizycznej** (2008) i w **zaleceniach Rady w sprawie propagowania we wszystkich sektorach prozdrowotnej aktywności fizycznej** (2013) przedstawiono, w jaki sposób można zachęcać do aktywności przy pomocy polityki krajowej. **Wezwanie z Tartu w sprawie zdrowego stylu życia** (2017) zawiera listę 15 działań promujących zdrowy styl życia.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/sport_pl

facebook.com/EUErasmusPlusProgramme/

@EUSport

Budżet

Budżet UE pomaga załatwiać sprawy istotne dla Europejczyków. Łącząc zasoby na szczeblu europejskim, państwa członkowskie mogą osiągnąć więcej, niż kiedy działają w pojedynkę.

Budżet UE przeznaczony jest na wsparcie szeregu różnych polityk wdrażanych w Unii Europejskiej. Przyczynił się on do umocnienia pozycji UE na arenie międzynarodowej jako lidera w walce ze zmianą klimatu i największego darczyńcy pomocy humanitarnej i rozwojowej na świecie.

Podczas kryzysu gospodarczego i finansowego budżet UE okazał się skutecznym instrumentem wspierania inwestycji. Ponieważ budżety krajowe w wielu państwach członkowskich znajdowały się pod silną presją, budżet UE, w szczególności fundusze strukturalne, przyczynił się do wyjścia z kryzysu 2008 r., odgrywając rolę czynnika stabilizującego przez inwestycje we wzrost i w nowe miejsca pracy. Ostatnio z budżetu UE finansowano również działania związane z zarządzaniem granicami zewnętrznymi UE, a także działania podjęte w odpowiedzi na kryzys uchodźczy oraz na zagrożenia wynikające z przestępczości zorganizowanej i działalności terrorystycznej.

<http://Europa.eu/!Xv33Tb>

Co robi UE?

UE ustala długoterminowe plany budżetowe, które stanowią stabilną podstawę wdrażania budżetu przez co najmniej pięć lat. Obecny długoterminowy budżet UE obejmuje lata 2014–2020. Na jego podstawie UE może zainwestować w tym okresie około 1 bln euro. W maju 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek w sprawie długoterminowego budżetu UE na lata 2021–2027.

Roczny budżet uchwalany jest w sposób demokratyczny. Najpierw Komisja Europejska przedstawia projekt budżetu. Następnie rządy krajowe (działające za pośrednictwem Rady Unii Europejskiej) oraz członkowie Parlamentu Europejskiego

wyłonieni w wyborach bezpośrednich zatwierdzają budżet UE, zwykle przed początkiem roku. Około 94 proc. środków budżetowych jest wydawanych w państwach członkowskich, głównie na tworzenie miejsc pracy oraz rozwój w Europie, jak również poza granicami UE (na pomoc rozwojową i humanitarną), natomiast tylko 6 proc. przeznaczony jest na administrację UE.

W 2019 r. roczny budżet UE wyniósł około 165,8 mld euro – kwota ta wydaje się spora, ale jest to zaledwie 1 proc. rocznego PKB gospodarek Unii. Około 80 proc. budżetu UE to wkłady krajowe, których podstawę stanowi dochód narodowy brutto i podatek od wartości dodanej.

Opierając się na formułowanym co roku zaleceniu Rady, Parlament Europejski decyduje, czy ostatecznie zatwierdzić sposób wykonania przez Komisję budżetu Unii – innymi słowy, czy udzielić Komisji absolutorium. Procedura ta zapewnia pełną rozliczalność i przejrzystość, a absolutorium, jeżeli zostanie udzielone, prowadzi do formalnego zamknięcia ksiąg rachunkowych za dany rok.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/budget_pl
Dokument Komisji Europejskiej otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE

Zapobieganie nadużyciom finansowym

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych zapewnia wykorzystywanie pieniędzy podatników w najlepszy możliwy sposób, prowadząc dochodzenia w przypadkach nadużyć finansowych, korupcji i sprzecznych z prawem działań, do których dochodzi z wykorzystaniem środków finansowych UE.

Korupcja i nadużycia finansowe mogą poważnie szkodzić gospodarce i osłabiać zaufanie, jakim obywatele darzą instytucje i procesy demokratyczne. Korupcja instytucjonalna nie jest jednak jedynym zagrożeniem. Przemyt papierosów, uchylanie się od zapłaty cła za import ubrań i obuwia, otrzymywanie dopłat z tytułu uprawy pomarańczy na nieistniejących plantacjach – to tylko kilka przykładów nadużyć finansowych, dużych i małych, których koszty ponosić mogą europejscy podatnicy.

Aby przeciwdziałać takim zagrożeniom, **Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych** (znany również jako OLAF) prowadzi dochodzenia w przypadkach nadużyć finansowych, korupcji i innych sprzecznych z prawem działań, do których dochodzi z wykorzystaniem środków finansowych UE. Zajmuje się także poważnymi przypadkami łamania zasad etyki zawodowej przez personel UE i członków innych instytucji unijnych, a ponadto pomaga instytucjom w kształtowaniu i realizowaniu polityki zapobiegania nadużyciom i ich wykrywania. Urząd stanowi część Komisji Europejskiej, lecz jest w pełni niezależny w sprawowaniu swojego mandatu i wykonywaniu wynikających z niego czynności dochodzeniowych.

Co robi UE?

Jeżeli wystąpi podejrzenie, że doszło do korupcji lub nadużycia z wykorzystaniem środków finansowych UE, i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych wykaże zasadność tego podejrzenia, wszczyna się dochodzenie. Dochodzenia te mogą obejmować przesłuchania oraz inspekcje pomieszczeń. Ponadto w ich toku urząd będzie również koordynował inspekcje realizowane przez agencje ds. zwalczania nadużyć finansowych państw członkowskich, które są zaangażowane w sprawę.

Po zamknięciu dochodzenia Urząd kieruje do instytucji UE oraz rządów krajowych zalecenia dotyczące działań, jakie należy podjąć. Obejmują one zazwyczaj: wszczęcie dochodzenia, odzyskiwanie środków finansowych i inne środki dyscyplinarne. Później Urząd monitoruje realizację tych zaleceń.

Krajowe organy celne regularnie prowadzą we współpracy z urzędem (i innymi agencjami UE) wspólne operacje celne przeciwko przemytnikom i sprawcom innych nadużyć. Operacje prowadzone są w niektórych obszarach wysokiego ryzyka oraz na określonych trasach. Za przykład posłużyć mogą wspólne operacje celne przeprowadzone w 2017 r., sfinansowane przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, które doprowadziły do przejścia 75 mln papierosów, a także dziesiątek tysięcy innych podrobionych produktów.

Ponadto OLAF uczestniczy w opracowywaniu, monitorowaniu i wdrażaniu unijnej polityki zwalczania nadużyć finansowych, ściśle współpracując z Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim i Radą Unii Europejskiej.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/info/topics/fraud-prevention_pl

W jaki sposób Unia Europejska podejmuje decyzje i działania

1 KTO JEST KIM

Unia Europejska opiera się na rządach prawa. Oznacza to, że podstawą wszystkich jej działań są traktaty, które zostały przyjęte dobrowolnie i demokratycznie przez wszystkie państwa UE. Wszystkie państwa członkowskie UE uczestniczą w negocjacjach w sprawie traktatów oraz uzgadniają ich treść. Następnie traktaty są ratyfikowane przez parlamenty narodowe lub w drodze referendum.

Traktaty określają cele Unii Europejskiej oraz zasady dotyczące funkcjonowania instytucji Unii Europejskiej, sposobu podejmowania decyzji i stosunków między UE a jej państwami członkowskimi. Wprowadzano w nich zmiany, za każdym razem gdy nowe państwo członkowskie przystępowało do UE. Od czasu do czasu zmieniano również ich treść, aby zreformować instytucje Unii Europejskiej i przyznać im nowe obszary kompetencji.

Ostatni traktat zmieniający – Traktat z Lizbony – wszedł w życie 1 grudnia 2009 r. Wcześniejsze traktaty stanowią obecnie część aktualnej wersji skonsolidowanej, która obejmuje Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Niedawno UE uzgodniła treść **Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej** – umowy międzyrządowej, na mocy której zobowiązano państwa członkowskie strefy euro do posiadania stanowczych przepisów służących do

zagwarantowania utrzymania budżetów publicznych w stanie równowagi i przy pomocy której wzmocniono zarządzanie strefą euro.

W podejmowanie decyzji na szczeblu UE zaangażowane są różne instytucje europejskie, w szczególności:

- **Parlament Europejski,**
- **Rada Europejska,**
- **Rada,**
- **Komisja Europejska.**

Parlament Europejski

Rada Europejska

Rada Unii Europejskiej

Komisja Europejska

Ważną rolę odgrywają również organy doradcze (Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów) oraz parlamenty narodowe.

Na ogół to Komisja Europejska proponuje nowe przepisy, a Parlament Europejski i Rada (zwana również Radą Unii Europejskiej) je przyjmują. Następnie państwa członkowskie i zainteresowana instytucja lub instytucje Unii Europejskiej wdrażają te przepisy.

Parlament Europejski

Posłów do Parlamentu Europejskiego wybierają obywatele Unii w wyborach bezpośrednich przeprowadzanych co pięć lat. Każde państwo członkowskie **wybiera określoną liczbę posłów do Parlamentu Europejskiego**. Przydziału miejsc dokonuje się na podstawie liczby ludności każdego państwa członkowskiego. Posiedzenia Parlamentu odbywają się w Brukseli i Strasburgu. Obecnie przewodniczącym Parlamentu Europejskiego jest David Sassoli.

Posłowie do Parlamentu Europejskiego zrzeszają się w grupach politycznych, a także w komitetach, które analizują wnioski dotyczące nowego prawodawstwa w poszczególnych obszarach polityki.

Jeżeli chodzi o podejmowanie decyzji, Parlament odpowiada za następujące działania.

- Wraz z Radą Unii Europejskiej zatwierdza, zmienia lub odrzuca prawa Unii na podstawie wniosków Komisji Europejskiej. Ponadto Parlament – wraz z Radą i w tej samej mierze co Rada – ponosi odpowiedzialność za zatwierdzenie budżetu UE (proponowanego przez Komisję Europejską).
- Podejmuje decyzje w sprawie umów międzynarodowych.
- Podejmuje decyzje w sprawie rozszerzenia UE.
- Wybiera przewodniczącego Komisji na wniosek państw członkowskich, a następnie zatwierdza skład Komisji.
- Dokonuje przeglądu programu prac Komisji i występuje do Komisji o przedłożenie wniosków ustawodawczych.

Prace Parlamentu przebiegają w dwóch głównych etapach.

- Komisje parlamentarne przygotowują akty prawne: w Parlamencie istnieje 20 komisji parlamentarnych i dwie podkomisje, które specjalizują się w konkretnych obszarach polityki. Komisje analizują wnioski ustawodawcze, a posłowie do Parlamentu Europejskiego i grupy polityczne mogą wprowadzać do nich poprawki lub zdecydować o odrzuceniu danego projektu ustawodawczego. Kwestie te omawia się również na forach grup politycznych przed podjęciem przez te grupy decyzji w sprawie głosowania na dany temat.
- Sesje plenarne, podczas których zatwierdza się, zmienia lub odrzuca akty prawne: wszyscy posłowie do Parlamentu Europejskiego zbierają się w sali obrad i oddają ostateczny głos w sprawie proponowanych przepisów i poprawek. Sesje plenarne zwykle odbywają się w Strasburgu, a wszelkie dodatkowe sesje – w Brukseli.

Prace w ósmej kadencji Parlamentu Europejskiego zakończyły się w dniu 18 kwietnia 2019 r. W bezpośrednim głosowaniu w dniach 23–26 maja obywatele państw członkowskich UE wybrali posłów do nowego Parlamentu Europejskiego. Więcej informacji na temat wyników wyborów europejskich w 2019 r. i tworzenia nowego Parlamentu można znaleźć na stronie [internetowej Parlamentu Europejskiego](#).

Rada Europejska

W skład Rady Europejskiej, której siedziba znajduje się w Brukseli, wchodzi szefowie państw lub rządów ze wszystkich państw członkowskich UE, przewodniczący Komisji Europejskiej oraz Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa.

Rada Europejska zrzesza politycznych przywódców unijnych, którzy określają kierunki polityki UE. Rada stanowi najwyższy szczebel współpracy politycznej między państwami członkowskimi UE. Posiedzenia Rady Europejskiej odbywają się zazwyczaj raz na kwartał w formie spotkań na szczycie, w których biorą udział przywódcy państw UE i którym przewodniczy

przewodniczący Rady Europejskiej. W razie potrzeby przewodniczący może również zwoływać posiedzenia dodatkowe. W lipcu 2019 r. Rada Europejska wybrała na swojego przewodniczącego na okres od 1 grudnia 2019 r. do 31 maja 2022 r. Charlesa Michela.

Zasadniczo Rada Europejska podejmuje decyzje jednogłośnie lub – w niektórych przypadkach – większością kwalifikowaną.

Rada Europejska:

- określa ogólny kierunek i priorytety polityki UE, nie jest jednak uprawniona do przyjmowania aktów prawnych,
- zajmuje się rozwiązywaniem złożonych lub delikatnych kwestii, których nie można było rozwiązać na niższym szczeblu współpracy międzyrządowej,
- kształtuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa UE, biorąc pod uwagę strategiczne interesy Unii, w tym sprawy mające wpływ na kwestie polityczno-obronne,
- nominuje i mianuje kandydatów na niektóre najwyższe stanowiska w UE, takie jak przewodniczący Komisji lub prezes Europejskiego Banku Centralnego.

W odniesieniu do każdej kwestii Rada Europejska może:

- wezwać Komisję Europejską do przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego konkretnej kwestii,
- przekazać daną kwestię do Rady Unii Europejskiej.

Rada

Wraz z Parlamentem Europejskim Rada jest głównym organem decyzyjnym UE. Znana jest również jako Rada Unii Europejskiej. W ramach Rady UE ministrowie ze wszystkich państw członkowskich spotykają się, aby omawiać, zmieniać i przyjmować akty prawne oraz koordynować politykę. Ministrowie są upoważnieni do podejmowania zobowiązań w imieniu swoich

rządów w odniesieniu do działań uzgodnionych na posiedzeniach. Państwa członkowskie UE sprawują prezydencję w Radzie przez sześć miesięcy na zasadzie rotacji, a państwo członkowskie pełniące tę rolę jest odpowiedzialne za przewodniczenie wszystkim posiedzeniom Rady i określanie porządków obrad.

Rada:

- wraz z Parlamentem Europejskim negocjuje i uchwała akty prawne UE na podstawie wniosków ustawodawczych przedstawionych przez Komisję Europejską,
- koordynuje politykę państw UE,
- określa kierunki polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE w oparciu o wytyczne Rady Europejskiej,
- podpisuje umowy między UE a innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi,
- przyjmuje, wspólnie z Parlamentem Europejskim, roczny budżet UE.

W poszczególnych posiedzeniach biorą udział ministrowie, którzy zajmują się danym obszarem polityki. Przykładowo ministrowie środowiska spotykają się na forum Rady ds. Środowiska. Ministrowie spotykają się kilka razy do roku, aby podjąć decyzje odnoszące się do UE, natomiast posiedzenia urzędników państwowych, na których omawiane są szczegółowe kwestie polityczne, odbywają się przez cały rok.

Podjęcie decyzji wymaga zazwyczaj **większości kwalifikowanej**, którą określa się jako 55 proc. państw członkowskich reprezentujących co najmniej 65 proc. ogółu ludności UE. W przypadku niektórych tematów, takich jak polityka zagraniczna i podatki, wymagana jest decyzja jednogłośnie (wszystkich państw członkowskich), natomiast zwykła większość wymagana jest w przypadku kwestii proceduralnych i administracyjnych.

Rady nie należy mylić z Radą Europy, która nie jest organem Unii Europejskiej, lecz organizacją międzynarodową, ustanowioną w celu promowania demokracji i ochrony praw człowieka oraz praworządności

w Europie. W jej skład wchodzi 47 państw europejskich, w tym państwa członkowskie UE.

Komisja Europejska

Komisja Europejska jest główną instytucją zajmującą się bieżącymi sprawami UE. Jest to jedyna instytucja Unii Europejskiej, która może składać wnioski ustawodawcze (często na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady), natomiast to Parlament i Rada głosują nad przyjęciem wniosku. Większość osób zatrudnionych w Komisji pracuje w Brukseli lub Luksemburgu, przy czym we wszystkich stolicach państw członkowskich UE znajdują się biura przedstawicielstw.

Komisja składa się z kolegium 27 komisarzy europejskich, po jednym z każdego państwa członkowskiego UE, w tym przewodniczącej Ursuli von der Leyen oraz wiceprzewodniczących.

Po nominowaniu przewodniczącego Komisji Rada Unii Europejskiej mianuje pozostałych 26 członków Komisji w porozumieniu z nominowanym przewodniczącym. Następnie Parlament Europejski zatwierdza wspólną kandydaturę członków w głosowaniu. Komisarze europejscy sprawują przywództwo polityczne Komisji przez pięć lat. Przewodniczący przypisuje każdemu z komisarzy określony obszar polityki, za który będzie odpowiadał.

Pracownicy Komisji stanowią odpowiednik służby cywilnej w państwie członkowskim. Są oni podzieleni na departamenty (tzw. dyrekcje generalne) oraz służby, które przypominają ministerstwa na szczeblu krajowym.

Komisja podejmuje decyzje na zasadzie odpowiedzialności zbiorowej kolegium komisarzy. Wszystkim komisarzom europejskim przysługują równe prawa w procesie decyzyjnym i są oni w równej mierze rozliczani z podjętych decyzji. Nie mają indywidualnych uprawnień decyzyjnych, z wyjątkiem szczególnych sytuacji, gdy otrzymają na to specjalne zezwolenie.

W gronie komisarzy jest ośmiu wiceprzewodniczących (w tym trzech wiceprzewodniczących wykonawczych i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa), którzy pełnią te role oprócz zwykłej teki komisarza. Wiceprzewodniczący działają

w imieniu przewodniczącego oraz koordynują prace w swoich obszarach kompetencji wraz z szeregiem komisarzy europejskich. W wytycznych politycznych przedstawionych przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen w lipcu 2019 r. wyznaczono sześć głównych celów dla Europy.

Zasadniczo decyzje podejmuje się w drodze konsensusu, lecz czasami poddaje się je pod głosowanie. W takim przypadku stosowana jest zwykła większość głosów, a każdy z komisarzy europejskich ma jeden głos. Następnie inicjatywa przekazywana jest odpowiedniej dyrekcji generalnej. Zazwyczaj jej działania polegają na sporządzeniu projektu wniosku ustawodawczego.

Komitety konsultacyjne

Komitety konsultacyjne (Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów) pełnią rolę doradczą wobec Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Przedstawiają one opinie na temat proponowanych aktów ustawodawczych. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny reprezentuje zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, a Europejski Komitet Regionów – władze lokalne i regionalne.

Parlamenty narodowe

Parlamenty narodowe 27 państw członkowskich przyczyniają się do prawidłowego funkcjonowania UE, kontrolując swoje rządy w odniesieniu do działań Unii Europejskiej, i mają szereg praw, w tym prawo do wyrażania swoich obaw w związku z projektami aktów ustawodawczych.

Parlamenty narodowe przesyłają Komisji uzasadnione opinie, jeżeli uznają, że dany projekt aktu ustawodawczego narusza zasadę pomocniczości. Jeżeli zostaną spełnione określone warunki, Komisja dokonuje przeglądu wniosku i podaje do wiadomości publicznej informację, czy zostanie on utrzymany, zmieniony lub wycofany.

Komisja prowadzi stały dialog polityczny z parlamentami narodowymi, które przesyłają swoje opinie na temat inicjatyw ustawodawczych lub politycznych Komisji, lub na dowolny temat polityczny z ich własnej inicjatywy.

Europejski Bank Centralny i Europejski Bank Inwestycyjny

Europejski Bank Centralny jest niezależną instytucją działającą w ramach unii gospodarczej i walutowej, do której należą wszystkie państwa członkowskie UE. Podejmuje decyzje bez konsultacji z rządami lub innymi instytucjami Unii Europejskiej i bez przyjmowania wskazówek od tych organów. Jego głównym celem jest utrzymanie stabilności walutowej w strefie euro przez zapewnienie niskiego i stałego poziomu inflacji cen konsumpcyjnych.

Europejski Bank Inwestycyjny jest bankiem Unii Europejskiej. Jego właścicielem są państwa członkowskie, a zadaniem tego banku jest udzielanie pożyczek na inwestycje, które przyczyniają się do osiągnięcia celów UE. W swojej działalności bank ten koncentruje się na zwiększaniu liczby nowych miejsc

pracy i potencjału wzrostu gospodarczego UE, a także na wspieraniu działań w dziedzinie klimatu oraz polityki Unii poza jej granicami.

Agencje Unii Europejskiej

Unię Europejską w jej pracach wspiera szereg agencji UE, które stanowią odrębne podmioty prawne ustanowione w celu wykonywania konkretnych zadań na podstawie prawa Unii. Ich prace dotyczą zagadnień i problemów, które wywierają wpływ na życie codzienne osób mieszkających w UE. Odgrywają one znaczną rolę, zapewniając instytucjom Unii Europejskiej i państwom członkowskim specjalistyczną wiedzę z różnych dziedzin, takich jak cyberbezpieczeństwo, bezpieczeństwo żywności i leków, ochrona środowiska, prawa podstawowe oraz bezpieczeństwo granic.

2 PODEJMOWANIE DECYZJI

W unijnym procesie decyzyjnym uczestniczą różne instytucje, z których najważniejsze to Parlament Europejski, Rada i Komisja Europejska.

Z zasady to Komisja Europejska wysuwa propozycje nowych aktów prawnych, które są następnie przyjmowane przez Parlament i Radę. W pewnych okolicznościach Rada może przyjąć akt samodzielnie.

Aby zagwarantować, że działanie UE osiągnie swoje cele w najbardziej efektywny sposób, Komisja Europejska ocenia oczekiwane i rzeczywiste skutki polityki, prawodawstwa i innych ważnych środków. Ocena ta obejmuje również obywateli i zainteresowane strony na wszystkich etapach kształtowania polityki – od planowania do wdrażania, do przeglądu i późniejszych zmian.

Komisja Europejska publikuje wstępne oceny skutków lub plany działania w celu ogłoszenia nowych inicjatyw ustawodawczych lub planowanych ocen istniejącego prawodawstwa. Potencjalne skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe proponowanych środków są analizowane i przedstawiane w **ocenach skutków** towarzyszących wnioskowi ustawodawczemu.

A co z przepisami lub inicjatywami już obowiązującymi? Po wystarczająco długim czasie wdrażania inicjatywy są poddawane ocenie, aby monitorować ich skuteczność pod kątem standardowych kryteriów. W związku z tym w programie sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) określono możliwości zmniejszenia kosztów regulacyjnych i uproszczenia obowiązujących przepisów.

Istnieje wiele rodzajów aktów prawnych, które stosuje się w różny sposób.

- **Rozporządzenie** to akt prawny, który jest bezpośrednio stosowany i posiada moc wiążącą we wszystkich państwach członkowskich. Państwa członkowskie nie muszą dokonywać jego transpozycji do prawa krajowego, niemniej jednak może istnieć potrzeba wprowadzenia zmian w prawie krajowym, aby uniknąć kolizji przepisów w wyniku przyjęcia rozporządzenia.
- **Dyrektywa** to akt prawny, który wiąże państwa członkowskie lub grupę państw

członkowskich na potrzeby osiągnięcia określonego celu. Co do zasady należy dokonać transpozycji dyrektywy do prawa krajowego, aby stała się ona skuteczna. Co istotne, w dyrektywie określa się rezultat, który ma zostać osiągnięty; państwa członkowskie mają jednak swobodę decydowania, jak tego dokonają.

- **Decyzje** mogą być skierowane do państw członkowskich, grup ludzi, a nawet osób fizycznych. Decyzja wiąże w całości. Przykładowo decyzje stosuje się, aby orzec o połączeniu przedsiębiorstw.
- **Zalecenia i opinie** umożliwiają instytucjom Unii Europejskiej przedstawienie państwom członkowskim, a w niektórych przypadkach poszczególnym obywatelom, poglądu tychże instytucji, który nie jest wiążący ani nie prowadzi do powstania zobowiązania prawnego po stronie osoby lub jednostki, do której dany akt jest skierowany.

Każdy wniosek dotyczący nowego aktu prawnego UE jest zgodny z konkretnym artykułem traktatu, który określa się mianem podstawy prawnej wniosku. Od podstawy prawnej zależy, którą procedurę ustawodawczą należy zastosować.

Większość aktów prawnych sporządza się, stosując proces znany jako zwykła procedura ustawodawcza.

Zwykła procedura ustawodawcza

Zwykła procedura ustawodawcza, znana również jako procedura współdecyzji, jest najczęściej stosowaną procedurą przyjmowania prawodawstwa UE. Stawia ona Parlament Europejski na równej pozycji z Radą, a akty prawne uchwalone przy wykorzystaniu tej procedury stanowią wspólne akty Parlamentu i Rady. Ma ona zastosowanie do znacznej większości prawodawstwa UE, obejmując szeroki zakres dziedzin, takich jak prawa konsumentów, ochrona środowiska i transport. W toku zwykłej procedury ustawodawczej Komisja sporządza wniosek, który przyjmując muszą zarówno Parlament, jak i Rada. Po otrzymaniu wniosku proces toczy się w następujący sposób.

Pierwsze czytanie

- Parlament Europejski omawia wniosek w ramach swoich komisji. Na forach tych komisji zgłasza się zmiany treści wniosku i przeprowadza głosowanie w sprawie tych zmian. Następnie wniosek przekazuje się Parlamentowi w pełnym składzie, który głosuje nad jego przyjęciem (i dalszymi zmianami) na posiedzeniu plenarnym.
- Rada i państwa członkowskie szczegółowo analizują przepisy. Większość dyskusji odbywa się w ramach grup roboczych, w skład których wchodzi urzędnicy służby cywilnej. Wiele kwestii można rozstrzygnąć na tym szczeblu technicznym lub na niewiele wyższym poziomie podejmowania decyzji, jednak niektóre kwestie trzeba pozostawić do ostatecznego rozstrzygnięcia na posiedzeniach właściwych ministrów. Rada dochodzi do politycznego porozumienia w sprawie prawodawstwa – może to nastąpić przed głosowaniem w Parlamencie lub po nim. Po przeprowadzeniu głosowania w Parlamencie porozumienie polityczne przekształca się w oficjalne wspólne stanowisko. Jeżeli wspólne stanowisko Rady jest inne niż wynik głosowania w Parlamencie, prawodawstwo przekazuje się do drugiego czytania w celu rozstrzygnięcia rozbieżności.
- Przedstawiciele Parlamentu i Rady często spotykają się w kuluarach, aby dojść do porozumienia przed sformułowaniem oficjalnych stanowisk. Jeżeli dojdą do porozumienia, Rada przyjmuje dokładnie ten sam tekst co Parlament i wniosek staje się aktem prawnym. Określa się to tzw. porozumieniem na etapie pierwszego czytania w Parlamencie Europejskim.

Drugie czytanie

- Jeżeli na etapie pierwszego czytania nie osiągnięto porozumienia, rozpoczyna się drugie czytanie. Odbywa się ono w sposób podobny do pierwszego czytania, lecz tym razem to Parlament analizuje zmiany zaproponowane przez Radę i głosuje nad nimi, a następnie Rada rozpatruje, to co zaproponuje Parlament. Drugie czytanie przebiega szybciej niż pierwsze,

ponieważ przedmiot dyskusji mogą stanowić jedynie rozbieżności między stanowiskami Parlamentu i Rady, a różne elementy są objęte ograniczeniem czasowym.

- Istnieje możliwość, że Parlament i Rada osiągną porozumienie na tym etapie (porozumienie na etapie drugiego czytania w Parlamencie Europejskim). Jeżeli dwie instytucje nie mogą podjąć wspólnej decyzji co do zaproponowanego aktu prawnego, przekazuje się go do komitetu pojednawczego, w którego skład wchodzi identyczna liczba przedstawicieli Parlamentu i Rady. Takie postępowanie pojednawcze stało się rzadkością. Większość aktów prawnych przyjmuje się w toku zwykłej procedury ustawodawczej w trakcie pierwszego lub drugiego czytania.
- Po ostatecznym uzgodnieniu tekstu i jego przetłumaczeniu na pozostałe języki tekst przepisów raz jeszcze przekazuje się do Parlamentu i Rady, które przyjmują je jako akt prawny. Następnie jest on publikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w językach urzędowych UE. W przepisach określa się termin, w jakim państwa członkowskie muszą je wdrożyć, lub – w przypadku rozporządzenia – termin wejścia w życie.

Jeżeli państwa członkowskie nie wdrożą prawodawstwa UE, Komisja może postawić je przed trybunałem i wnioskować o nałożenie grzywny. W prawie wszystkich przypadkach prawodawstwo UE jest egzekwowane w państwach członkowskich. Niekiedy może to prowadzić do skarg dotyczących niejednolitego wdrożenia przepisów w różnych państwach. Wykonanie niektórych decyzji egzekwuje się bezpośrednio na poziomie UE. Chodzi tu zwłaszcza o prawo konkurencji i postępowania antymonopolowe. Więcej informacji zob. część 3 niniejszej sekcji „Zapewnienie przestrzegania przepisów prawa Unii”.

Z kim jeszcze prowadzi się konsultacje?

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących szeregu obszarów polityki Parlament, Rada i Komisja konsultują się

z **Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym** (którego przewodniczącym jest Luca Jahier).

Parlament, Rada i Komisja muszą konsultować się z **Europejskim Komitetem Regionów** (którego przewodniczącym jest Karl-Heinz Lambertz) w sprawach mających znaczenie dla regionów.

Opinie komitetów nie są wiążące dla instytucji UE.

Dodatkowo można prowadzić konsultacje z innymi instytucjami i organami, jeżeli wniosek znajduje się w ich obszarze zainteresowania lub wiedzy specjalistycznej, na przykład z Europejskim Bankiem Centralnym w przypadku wniosków dotyczących kwestii gospodarczych i finansowych.

Nadzór krajowy

Parlament narodowe otrzymują projekty aktów ustawodawczych w tym samym czasie co Parlament Europejski i Rada. Mogą wyrazić swoją opinię, aby zapewnić podejmowanie decyzji na najodpowiedniejszym szczeblu. Działania UE podlegają zasadzie pomocniczości, co oznacza, że z wyjątkiem obszarów, które należą do jej wyłącznych kompetencji, UE podejmuje działania jedynie wtedy, gdy działanie będzie skuteczniejsze na szczeblu UE niż na szczeblu krajowym. Parlamente narodowe monitorują prawidłowe stosowanie tej zasady przy podejmowaniu decyzji w UE i mogą przedstawić uzasadnioną opinię, jeżeli uważają, że zasada ta nie jest przestrzegana.

Zaangażowanie obywateli

Każdy obywatel UE ma prawo skierować do Parlamentu Europejskiego petycję w jednym z 24 języków urzędowych UE w formie skargi lub wniosku w sprawie, która wchodzi w zakres działalności Unii Europejskiej. Komisja Petycji działająca przy Parlamencie bada petycje i podejmuje decyzje o ich dopuszczalności, a także odpowiada za ich rozpatrzenie.

Obywatele mogą również bezpośrednio uczestniczyć w opracowaniu założeń polityki UE, wzywając Komisję Europejską do sporządzenia wniosku dotyczącego

spraw, w których UE przysługuje kompetencja do tworzenia prawodawstwa. Tzw. europejską inicjatywę obywatelską musi poprzeć co najmniej 1 mln obywateli UE pochodzących z co najmniej siedmiu państw członkowskich. W każdym z tych siedmiu państw członkowskich wymaga się zebrania pewnej minimalnej liczby podpisów.

Obywatele mogą dzielić się swoimi opiniami na temat inicjatyw Komisji na kluczowych etapach procesu kształtowania polityki i stanowienia prawa. Za pośrednictwem portalu internetowego **„Wyraź swoją opinię!”** obywatele i zainteresowane strony mogą wnieść swój wkład na różne sposoby.

- Komisja ogłasza najpierw **nową inicjatywę lub ocenę istniejącej polityki lub aktu prawnego**, publikując wstępną ocenę skutków lub plan działania. Obywatele i zainteresowane strony mają cztery tygodnie na przekazanie informacji zwrotnych, które są publikowane na tej samej stronie internetowej.
- Podczas prac nad nową inicjatywą lub oceną Komisja prowadzi konsultacje publiczne za pośrednictwem internetowych kwestionariuszy udostępnianych przez 12 tygodni.
- Po zakończeniu prac nad wnioskiem ustawodawczym przez Komisję i przedłożeniu go Parlamentowi Europejskiemu i Radzie obywatele mają kolejną możliwość przedstawienia swoich uwag. Okres przekazywania informacji zwrotnych dotyczących wniosków Komisji wynosi osiem tygodni, po czym odpowiedzi przekazywane są Parlamentowi i Radzie w celu uwzględnienia ich w negocjacjach.
- Dzięki programowi **„Zmniejsz formalności”** obywatele mogą w każdej chwili przedstawić Komisji sugestie co do tego, w jaki sposób istniejące przepisy lub strategie polityczne mogłyby zostać uproszczone i ulepszone, aby stały się bardziej skuteczne i mniej uciążliwe.

Na portalu internetowym „Wyraź swoją opinię!” obywatele mogą **dokonać subskrypcji**, aby otrzymywać

powiadomienia pocztą elektroniczną o dodaniu nowych inicjatyw dotyczących tematów, którymi są zainteresowani, lub śledzić zmiany w poszczególnych inicjatywach.

Koordinowanie polityk państw członkowskich – przykład polityki gospodarczej

W ramach unii gospodarczej i walutowej podstawą polityki gospodarczej UE jest ścisła współpraca w zakresie krajowych polityk gospodarczych. Koordynacją zajmują się ministrowie właściwi ds. gospodarki i finansów, którzy wspólnie tworzą **Radę do Spraw Gospodarczych i Finansowych**.

Eurogrupa składa się z ministrów właściwych ds. gospodarki i finansów z państw strefy euro. Działania tego organu są ukierunkowane na promowanie wzrostu gospodarczego i stabilności finansowej w strefie euro poprzez koordynowanie polityki gospodarczej.

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa jest zorganizowaną, uzgodnioną polityką zagraniczną UE, która ma zastosowanie głównie do dyplomacji i działań w zakresie bezpieczeństwa i obronności. Podjęcie decyzji wymaga jednomyślności państw członkowskich zgromadzonych w Radzie Unii Europejskiej, lecz po osiągnięciu porozumienia dalsze decyzje dotyczące określonych aspektów mogą zapadać kwalifikowaną większością głosów. W sprawach z zakresu polityki zagranicznej na szczeblu ministerialnym przedstawicielem UE jest Wysoki Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Wiceprzewodniczący Komisji – obecnie Josep Borrell Fontelles – który przewodniczy również posiedzeniom ministrów właściwych ds. zagranicznych.

Zawieranie porozumień międzynarodowych

Każdego roku Rada zawiera (tj. formalnie podpisuje) szereg porozumień między Unią Europejską a państwami niebędącymi członkami UE, a także między UE a organizacjami międzynarodowymi. Porozumienia te mogą obejmować rozległe obszary działalności, takie

jak: handel, współpraca i rozwój, lub mogą dotyczyć konkretnych dziedzin, takich jak: wyroby włókiennicze, rybołówstwo, nauka i technika lub transport. Do zawarcia wszystkich porozumień międzynarodowych w obszarach objętych zwykłą procedurą ustawodawczą wymagana jest zgoda Parlamentu.

Zatwierdzanie budżetu UE

O rocznym budżecie UE decydują wspólnie Parlament Europejski i Rada. Jeżeli te dwie instytucje nie dojdą do porozumienia, inicjowana jest procedura pojednawcza, która trwa aż do zatwierdzenia budżetu. Aby uzyskać dalsze informacje, zob. część 4 niniejszej sekcji, „**Podjęcie działań: budżet UE**”.

3 ZAPEWNIENIE PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW PRAWA UNII

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zapewnia tożsamą wykładnię i jednolite stosowanie prawodawstwa UE w każdym państwie członkowskim. Trybunałowi przysługuje uprawnienie do rozstrzygania sporów prawnych między państwami członkowskimi, instytucjami UE, przedsiębiorstwami i osobami fizycznymi. Aby rozpatrzyć wiele tysięcy spraw, które do niego trafiają, jest on podzielony na dwa główne organy: Trybunał Sprawiedliwości i Sąd.

Jeżeli osoba fizyczna lub przedsiębiorstwo doznało szkody w wyniku działania lub zaniechania instytucji UE lub jej pracownika, podmioty te mogą wnieść przeciwko nim skargę do Trybunału:

- pośrednio za pośrednictwem sądów krajowych, które mogą podjąć decyzję o skierowaniu sprawy do Trybunału Sprawiedliwości,
- bezpośrednio do Sądu, jeżeli decyzja instytucji UE dotyczyła ich bezpośrednio i indywidualnie.

Każdy, kto uzna, że organy w kraju UE, w którym mieszka, naruszyły przepisy prawa UE, może wszcząć **oficjalną procedurę składania skargi**.

Jak działa Trybunał?

Postępowanie w sprawie wniesionej do Trybunału składa się z dwóch etapów:

- **procedura pisemna:** strony postępowania przedstawiają Trybunałowi pisemne oświadczenie. Pisemne uwagi mogą być również przedstawione przez organy krajowe, instytucje UE, a w niektórych przypadkach przez osoby fizyczne. Sędzia sprawozdawca podsumowuje oświadczenia i uwagi, a następnie sprawa poddawana jest pod dyskusję na posiedzeniu ogólnym Trybunału;
- **procedura ustna:** odbywa się na posiedzeniu jawnym; adwokaci obu stron mogą przedstawiać swoje argumenty przed sędziami i rzecznikiem generalnym, którzy mogą zadawać im pytania. Jeżeli Trybunał zadecydował, że konieczna jest opinia rzecznika generalnego, wydaje on ją kilka tygodni po przesłuchaniu. Następnie sędziowie odbywają naradę i wydają wyrok.

Rozprawy w Sądzie toczą się według podobnej procedury, z tym wyjątkiem, że większość spraw rozpatruje trzech sędziów i nie uczestniczy w nich rzecznik generalny.

Inne instytucje sądowe UE

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje i bada skargi, a także pomaga zidentyfikować przypadki niewłaściwego administrowania w unijnych instytucjach i innych organach. Każdy obywatel, osoba zamieszkała na terytorium UE, stowarzyszenie lub przedsiębiorstwo z państwa członkowskiego UE może złożyć skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Europejski Inspektor Ochrony Danych odpowiada za ochronę danych osobowych, które są przechowywane przez instytucje unijne w formie elektronicznej, pisemnej lub graficznej i dotyczą obywateli Unii i osób zamieszkałych na terytorium UE. Odpowiada on także za ochronę prywatności obywateli Unii i osób zamieszkałych na terytorium UE. Ponadto promuje on dobre praktyki w tej dziedzinie wśród instytucji i organów UE.

4 PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ: BUDŻET UE

UE ustala długoterminowe plany wykorzystania środków budżetowych (znane jako wieloletnie ramy finansowe), które stanowią stabilną podstawę wdrażania budżetu przez co najmniej pięć lat. Umożliwiają one UE uzupełnianie budżetów państw przez finansowanie polityki o unijnej wartości dodanej. W wieloletnich ramach finansowych określa się maksymalne roczne kwoty (pułapy), które UE może przeznaczyć na różne kategorie wydatków (działy). Obecny budżet obejmuje lata 2014–2020. Na ich podstawie w tym okresie UE może zainwestować ok. 1 bln euro w pięciu obszarach działalności UE.

O rocznym budżecie UE decydują wspólnie Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej. W Parlamencie budżet omawia się w toku dwóch następujących po sobie czytań. Budżet wchodzi w życie po podpisaniu przez przewodniczącego Parlamentu. Działająca przy Parlamencie Komisja Kontroli Budżetowej monitoruje sposób wydatkowania środków budżetowych, a Parlament co roku podejmuje decyzję o tym, czy zatwierdzić sposób, w jaki Komisja zarządzała budżetem w poprzednim roku finansowym.

W 2019 r. roczny budżet UE wyniósł około 165,8 mld euro – kwota ta wydaje się spora, ale jest to zaledwie 1 proc. rocznego PKB państw członkowskich.

Obszary finansowane z budżetu UE (2014–2020)

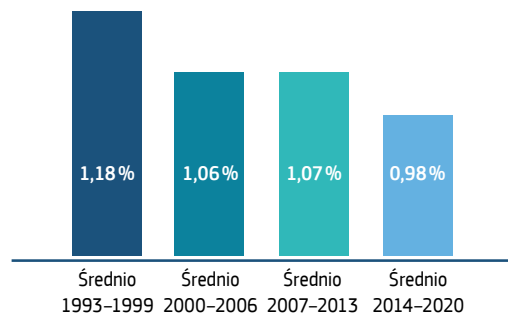

Komisja odpowiada za zarządzanie budżetem UE i jego wdrażanie, a także za wdrażanie założeń polityki i programów przyjętych przez Parlament i Radę. Większość działań w zakresie rzeczywistego wdrażania i wydatkowania środków realizują rządy krajowe i samorządy terytorialne, lecz Komisja odpowiada za sprawowanie nadzoru nad tymi działaniami. Komisja zarządza budżetem pod czujnym okiem **Europejskiego Trybunału Obrachunkowego**. Obie instytucje mają na celu zapewnienie należytego zarządzania finansami.

Co roku, opierając się na zaleceniu Rady, Parlament Europejski decyduje, czy ostatecznie zatwierdzić sposób wykonania przez Komisję budżetu Unii – innymi słowy, czy udzielić Komisji absolutorium. Procedura ta zapewnia pełną rozliczalność i przejrzystość, a absolutorium, jeżeli zostanie udzielone, prowadzi do formalnego zamknięcia ksiąg rachunkowy za dany rok.

Europejski Trybunał Obrachunkowy jest niezależną zewnętrzną instytucją kontrolną Unii Europejskiej. Sprawdza, czy dochód Unii został uzyskany w prawidłowy sposób, czy wydatki były ponoszone w sposób zgodny z prawem i uczciwy oraz czy w sposób należyty zarządzano finansami. W wykonywaniu swoich zadań ETO jest niezależny od pozostałych instytucji UE i rządów.

Wielkość budżetu UE jako odsetek dochodu narodowego brutto

Dane: Płatność budżetu UE wyrażony jako odsetek DNB UE
Źródło: Komisja Europejska

Nowoczesny budżet dla UE, która chroni, wspiera i broni

W maju 2018 r. Komisja **przedstawiła wnioski** dotyczące **nowoczesnego, długoterminowego budżetu na lata 2021–2027**. Wnioski te stanowią realistyczną odpowiedź na wyjątkowo trudne warunki: zmiany technologiczne i demograficzne, migracja, zmiana klimatu i ograniczone zasoby, bezrobocie i zagrożenia dla bezpieczeństwa potęgą niestabilność geopolityczna.

Komisja zaproponowała zwiększenie finansowania w obszarach, w których Unia może najskuteczniej przyczynić się do osiągnięcia celu. Ma temu służyć rozszerzenie i modernizacja dotychczasowych programów o udokumentowanych wynikach, a także tworzenie nowych programów dostosowanych do potrzeb w obszarach, w których realizacja unijnych ambicji wymaga świeżego podejścia. Na przykład:

- inwestowanie w innowacje i gospodarkę cyfrową,
- tworzenie możliwości szkoleń i zatrudnienia dla osób młodych,
- kontynuowanie prac UE nad kompleksowym podejściem do kwestii migracji i zarządzania granicami,
- budowanie zdolności Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony,
- wzmocnienie działań zewnętrznych UE oraz inwestowanie w działanie w dziedzinie klimatu i ochronę środowiska,
- wzmocnienie unii gospodarczej i walutowej.

Zob. również następujące części sekcji 2: „Budżet”, „Usługi bankowe i finansowe”, „Gospodarka, finanse i euro”, „Zapobieganie nadużyciom finansowym” i „System podatkowy”.

Jak skontaktować się z UE?

ONLINE

Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa: https://europa.eu/european-union/index_pl.

OSOBIŚCIE

W całej Europie znajdują się setki lokalnych ośrodków informacji UE.

Adres najbliższego ośrodka można znaleźć na stronie:

https://europa.eu/european-union/contact_pl

TELEFONICZNIE LUB DROGĄ MAILOWĄ

Europe Direct to serwis informacyjny, który udziela odpowiedzi na pytania na temat Unii Europejskiej.

Można się z nim skontaktować:

- pod bezpłatnym numerem telefonu: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektórzy operatorzy telefonii komórkowych mogą pobierać opłaty za te połączenia),
- albo spoza Unii Europejskiej za pośrednictwem płatnej infolinii: +32 22999696,
- lub drogą mailową, korzystając ze strony internetowej https://europa.eu/european-union/contact_pl

POCZYTAJ O EUROPIE

Od publikacji na temat Europy dzieli Państwa tylko jedno kliknięcie; są one dostępne na stronie internetowej księgarni UE: <https://op.europa.eu/pl/publications>

PRZEDSTAWICIELSTWA KOMISJI EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska ma biura (przedstawicielstwa) we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/local-offices-eu-member-countries_pl

BIURA KONTAKTOWE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlament Europejski ma biuro informacyjne w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej: <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/pl/stay-informed/liaison-offices-in-your-country>

DELEGATURY UNII EUROPEJSKIEJ

Unia Europejska ma również delegatury w pozostałych częściach świata: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/area/geo_en

